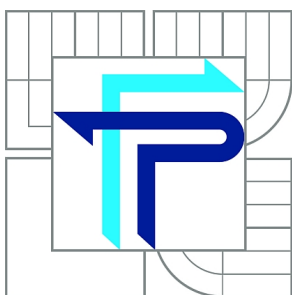

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA PODNIKATELSKÁ
ÚSTAV EKONOMIKY

FACULTY OF BUSINESS AND MANAGEMENT
INSTITUTE OF ECONOMICS

TVORBA VNITROPODNIKOVÝCH SMĚRNIC VE VYBRANÉ FIRMĚ

CREATION OF INTERDEPARTMENTAL DIRECTIONS IN A SELECTED FIRM

DIPLOMOVÁ PRÁCE
MASTER'S THESIS

AUTOR PRÁCE
AUTHOR

Bc. ALENA MARTINOVÁ

VEDOUCÍ PRÁCE
SUPERVISOR

Ing. HELENA HANUŠOVÁ, CSc.

BRNO 2011

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Martinová Alena, Bc.

Podnikové finance a obchod (6208T090)

Ředitel ústavu Vám v souladu se zákonem č.111/1998 o vysokých školách, Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně a Směrnicí děkana pro realizaci bakalářských a magisterských studijních programů zadává diplomovou práci s názvem:

Tvorba vnitropodnikových směrnic ve vybrané firmě

v anglickém jazyce:

Creation of Interdepartmental Directions in a Selected Firm

Pokyny pro vypracování:

Úvod,

Vymezení problému a cíle práce

Teoretická východiska práce –(vnitropodnikové směrnice)

Analýza problému a současné situace (popis vybraného podniku, analýza oblastí, pro které budou vytvářeny vnitropodnikové směrnice)

Vlastní návrhy řešení, přínos návrhů řešení (tvorba vybraných vnitropodnikových směrnic)

Závěr

Seznam použité literatury

Přílohy

Seznam odborné literatury:

KOVALÍKOVÁ, H. Jednoduchý průvodce základními vnitropodnikovými směrnicemi. 2.vyd. Olomouc: Anag, 2005. 135 s. ISBN 80-7263-222-1.

LOUŠA, F. Vnitropodnikové směrnice v účetnictví. 3.vyd. Praha: Grada Publishing, 2005. 112 s. ISBN 80-247-0762-3.

SOTONA, M. Vnitropodnikové směrnice – účetnictví 2005. 1.vyd. Brno: CP Books,a.s., 2006. 164 s. ISBN 80-251-0173-8.

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších úprav a předpisů

České účetní standardy pro účetní jednotky č.001 - 023, které účtují podle Vyhlášky č.500/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Vedoucí diplomové práce: Ing. Helena Hanušová, CSc.

Termín odevzdání diplomové práce je stanoven časovým plánem akademického roku 2010/2011.

L.S.

Ing. Tomáš Meluzín, Ph.D.
Ředitel ústavu

---

doc. RNDr. Anna Putnová, Ph.D., MBA
Děkan fakulty

V Brně, dne 11.05.2011

Abstrakt

Diplomová práce je zaměřena na tvorbu vnitropodnikových směrnic pro konkrétní podnik. Práce obsahuje legislativní východiska účetnictví a oblastí, pro které byly vytvářeny směrnice. Vnitropodniková specifikace těchto dokumentů byla tvořena v souladu s legislativou a potřebami podniku. Byly vypracovány návrhy nových směrnic pro účtový rozvrh, pracovní cesty a cestovní výdaje, kurzy cizích měn a stravenky.

Abstract

The master's thesis is focused on creation internal directives for selected company. The thesis includes the legislative background of accounting and areas, for which were created directives. Intradepartmental adaptations of these documents were created in accordance with legislation and needs of company. They were created suggestions for new directions for the chart of accounts, business trips and travelling expenses, foreign currency rates and luncheon vouchers.

Klíčová slova

vnitropodniková směrnice, účetnictví, účetní jednotka, účetní rozvrh, stravenka, pracovní cesta, kurzy cizích měn

Key words

intradepartmental directive, accountancy, accounting entity, chart of accounts, luncheon voucher, business trip, foreign currency rates

Bibliografická citace práce

MARTINOVÁ, A. *Tvorba vnitropodnikových směrnic ve vybrané firmě*. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, 2011. 84 s. Vedoucí diplomové práce Ing. Helena Hanušová, CSc.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená diplomová práce je původní a zpracovala jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem ve své práci neporušila autorská práva (ve smyslu Zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským).

V Brně dne 25. května 2011

Poděkování

Děkuji vedoucí diplomové práce Ing. Heleně Hanušové, CSc. za odborné vedení a podnětné připomínky při zpracování mé práce. Dále bych také chtěla poděkovat představitelům společnosti PROFIT TRANS s.r.o. a jejímu vedoucímu účetnictví za poskytnuté informace, připomínky a trpělivost.

OBSAH

ÚVOD.....	10
VYMEZENÍ PROBLÉMU A CÍLE PRÁCE	11
1 ÚČETNICTVÍ.....	12
1.1 <i>Právní úprava účetnictví a jeho nadnárodní harmonizace .....</i>	12
1.1.1 Zákon o účetnictví č. 563/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů	13
1.1.2 Prováděcí vyhlášky Ministerstva financí	13
1.1.3 České účetní standardy	14
1.1.4 Daňové zákony	14
1.1.5 Ostatní předpisy	14
1.1.6 Nadnárodní harmonizace účetnictví	15
1.2 <i>Základní pojmy .....</i>	16
1.2.1 Cíl a funkce účetnictví	16
1.2.2 Předmět účetnictví	16
1.2.3 Účetní jednotka	16
1.2.4 Účetní období.....	17
1.2.5 Uživatelé účetnictví	18
1.2.6 Účetní soustavy	18
1.2.7 Rozsah vedení účetnictví	19
1.2.8 Účetní metody	19
1.3 <i>Požadavky na účetnictví a účetní zásady.....</i>	20
1.3.1 Požadavky na účetnictví	20
1.3.2 Účetní zásady	21
1.4 <i>Vnitropodnikové směrnice .....</i>	23
1.4.1 Význam	23
1.4.2 Účel.....	24
1.4.3 Tvorba	24
1.4.4 Rozdělení	25
1.4.5 Podoba	25
1.4.6 Náležitosti	26
2 ANALÝZA SOUČASNÉ SITUACE	27
2.1 <i>Charakteristika firmy PROFIT TRANS s.r.o. ....</i>	27
2.2 <i>Výběr směrnic .....</i>	28
2.3 <i>Současný stav vybraných směrnic.....</i>	28
2.4 <i>Stav dané problematiky ve firmě.....</i>	29
2.4.1 Účtový rozvrh	29
2.4.2 Pracovní cesty a cestovní výdaje	29
2.4.3 Cizí měny a kurzové rozdíly	30
2.4.4 Stravování zaměstnanců a příspěvek na stravování.....	31

2.5	<i>Legislativní úprava vybraných oblastí pro směrnice</i>	31
2.5.1	Účtový rozvrh	31
2.5.2	Pracovní cesty a cestovní výdaje	34
2.5.3	Použití cizích měn a kurzové rozdíly.....	40
2.5.4	Stravování zaměstnanců, příspěvek na stravování	42
3	VLASTNÍ NÁVRHY SMĚRNIC	45
3.1	<i>Podoba směrnic</i>	45
3.2	<i>Účtový rozvrh</i>	46
3.2.1	Účel směrnice	46
3.2.2	Rozsah platnosti a odpovědnosti.....	46
3.2.3	Důležité legislativní prameny	46
3.2.4	Obecná část	46
3.2.5	Vnitropodniková úprava	47
3.3	<i>Pracovní cesty a cestovní výdaje</i>	57
3.3.1	Účel směrnice	57
3.3.2	Rozsah platnosti a odpovědnosti.....	57
3.3.3	Důležité legislativní prameny	57
3.3.4	Obecná část	57
3.3.5	Vnitropodniková úprava	59
3.4	<i>Používání cizích měn, kurzové rozdíly</i>	68
3.4.1	Účel směrnice	68
3.4.2	Rozsah platnosti a odpovědnosti.....	68
3.4.3	Důležité legislativní prameny	68
3.4.4	Obecná část	68
3.4.5	Vnitropodniková úprava	69
3.5	<i>Stravování zaměstnanců a příspěvek na stravování</i>	71
3.5.1	Účel směrnice	71
3.5.2	Rozsah platnosti a odpovědnosti.....	71
3.5.3	Důležité legislativní prameny	71
3.5.4	Obecná část	71
3.5.5	Vnitropodniková úprava	73
3.6	<i>Přínosy nových směrnic</i>	76
	ZÁVĚR	78
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	80
	SEZNAM TABULEK A OBRÁZKŮ	83
	PŘÍLOHY	84

ÚVOD

Podnik je základním prvkem naší ekonomické struktury. Přehled informací o jeho fungování je velmi důležitý a poskytuje nám údaje např. o tom, jaký majetek společnost vlastní, jaké má pohledávky a závazky. Z těchto dat se dá také zjistit úspěšnost podniku. Tyto informace slouží mimo jiné i k rozhodování o tom, kterým směrem se bude jeho vývoj dále ubírat. Data o fungování podniku jsou podkladem k výpočtu daňového základu a poskytují údaje požadované statistickým úřadem, investory atd.

Prostředkem pro záznam chodu každého podniku je účetnictví. Z jeho výstupů lze podle požadavků a potřeb společnosti sestavovat různé výkazy. Existuje několik druhů účetnictví, které lze rozlišovat podle toho, zda je vedeno podle potřeb podniku (manažerské účetnictví) nebo podle legislativních nařízení a požadavků nadnárodního charakteru (finanční účetnictví, US GAAB nebo IFSR). Správné, jednotné a ucelené vedení účetnictví je nezbytné pro jakoukoliv formu. Ke splnění těchto podmínek je vhodné, aby si každá organizace vytvořila určitý soubor pravidel, podle kterých se při vedení svého účetnictví řídí. Tato pravidla jsou obvykle obsahem vnitropodnikových směrnic.

Vnitropodnikové směrnice jsou důležitým podkladem pro vedení účetnictví. Musí zohledňovat požadavky příslušných zákonů a také požadavky samotných firem. Každý podnik by si měl vytvořit vlastní vnitropodnikové směrnice, které vyhovují jeho potřebám a požadavkům legislativy. Směrnice malého podniku budou pravděpodobně mnohem stručnější než směrnice podniku s několika stovkami zaměstnanců, protože každý z těchto podniků má jiné nároky na vedení účetnictví a organizaci svých záležitostí.

Směrnice nemusí být orientované pouze na účetnictví podniku. Mohou upravovat různé oblasti fungování podniku, např. hygienické předpisy, požární předpisy. Směrnice také pomáhají účetním, auditorům a dalším externím a interním uživatelům lépe se orientovat v účetnictví daného podniku. Pro nové zaměstnance jsou velmi dobrým pomocníkem při získávání orientace a informací o fungování podniku a mohou být důležitým průvodcem při jejich pracovní činnosti. Poskytují záruku, že stejné problémy budou řešeny jednotně i při obměně pracovníků. Jsou to důležité podnikové dokumenty a stávají se manuálem k vedení účetnictví podniku.

VYMEZENÍ PROBLÉMU A CÍLE PRÁCE

Tato práce je zaměřena na návrh a tvorbu vnitropodnikových směrnic pro konkrétní společnost. Cílem práce je sjednocení řešení vybrané problematiky v podniku a stanovení zásad a pravidel pro vedení a účtování těchto oblastí tak, aby byla zajištěna jejich metodická správnost a při tom zohledněny potřeby společnosti. Oblasti pro vytvoření směrnic jsou zvoleny podle potřeb a požadavků podniku.

Směrnice jsou vytvořeny pro společnost PROFIT TRANS s.r.o. Její hlavní činností je mezinárodní nákladní doprava. Podnik často pracuje se zahraničními měnami a jeho zaměstnanci pravidelně vyjíždějí na pracovní cesty. Hlavním obsahem práce je vytvoření směrnic zohledňujících tuto problematiku. Dále podnik potřebuje zpracovat směrnici týkající se stravenek a upravit svůj účtový rozvrh. Většina směrnic tohoto podniku byla doposud zpracována převážně v obecné formě, která v některých případech neposkytovala dostatečné množství informací k jednotnému účtování a zaznamenávání hospodářských operací. V této práci jsou navrženy směrnice tak, aby poskytovaly metodiku k jejich jednotnému řešení.

Potřebné směrnice jsou tvořeny na základě platné legislativy České republiky, analýzy současného stavu daných směrnic a potřeb podniku. Vybrané způsoby účtování a použita ustanovení jsou konzultována s vedením a externím účetním společností.

1 ÚČETNICTVÍ

Jedná se o písemné (elektronické) zaznamenávání hospodářských jevů v podniku. „Účetnictví lze stručně charakterizovat jako proces poznávání, měření, evidence a zprostředkování ekonomických (hodnotových) informací umožňujících rozhodování uživatelů těchto informací.“¹ Existují dva základní typy podnikového účetnictví - manažerské a finanční účetnictví.

Manažerské účetnictví je plně v kompetenci účetní jednotky a záleží pouze na ní, zda ho bude používat a jakou bude mít podobu. Slouží především pro rozhodování a sledování ekonomického vývoje podniku. Hlavními uživateli jsou lidé ve vedení podniku. Může být vedeno jak ve finančních, tak v naturálních jednotkách. Hlavním záměrem je informovat o průběhu, výsledcích a budoucích možnostech ekonomické činnosti podniku.

Vedení **finančního účetnictví** je povinné pro každou účetní jednotku ze zákona o účetnictví č. 563/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o účetnictví“). Jsou zde zaznamenány souhrnné informace o majetku, vlastním kapitálu, závazcích, nákladech a výnosech podniku. Je vedeno vždy ve finančních jednotkách.

Tato část práce je zaměřena hlavně na finanční účetnictví a jeho úpravu k 1.1.2011.

1.1 PRÁVNÍ ÚPRAVA ÚČETNICTVÍ A JEHO NADNÁRODNÍ HARMONIZACE

Základním pramenem účetnictví je zákon o účetnictví. Dále jsou to vyhlášky Ministerstva financí a České účetní standardy. Kromě těchto právních norem se účetnictví řídí dalšími předpisy, např.: daňovými zákony, obchodním zákoníkem, zákoníkem práce atd.

---

¹ Landa M., Základy účetnictví, s. 10.

Obr. 1: Schéma právní úpravy účetnictví

Zdroj: Landa M., Základy účetnictví, s. 23.

1.1.1 Zákon o účetnictví č. 563/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů

V tomto dokumentu jsou definovány účetní jednotky, předmět účetnictví, účetní období a účetní knihy. Jsou zde dále stanoveny základní povinnosti při vedení účetnictví, pravidla pro oceňování a základní požadavky na obsah účetní závěrky a její zveřejňování.

1.1.2 Prováděcí vyhlášky Ministerstva financí

Nejdůležitější vyhláškou je Vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb. o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky (dále jen „vyhláška č. 500/2002 Sb.“), které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví. Tato vyhláška je zaměřena na účetní závěrku, směrnou účtovou osnovu, účetní metody a konsolidovanou účetní závěrku. Další vyhlášky se zaměřují na specifické typy organizací např. banky, pojišťovny, neziskové organizace atd.

1.1.3 České účetní standardy

Standardy obsahují popisy účetních metod a postupů účtování. V současné době existuje 23 vydaných účetních standardů, např. 001 Účty a zásady účtování, 004 Rezervy, 013 Dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek atd. Seznam Českých účetních standardů pro podnikatele je součástí přílohy k této práci.

1.1.4 Daňové zákony

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o daních z příjmů“), se týká účetnictví každé účetní jednotky, protože musí rozlišovat, které příjmy, výnosy, výdaje a náklady jsou pro ni daňově uznatelné a které si nemůže zahrnout do základu daně. Tyto rozdíly je třeba zohledňovat už při samotném účtování. Usnadní a zjednoduší se tím práce při výpočtu základu daně.

Další nejčastěji používané daňové zákony:

- o Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů,
- o Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů,
- o Zákon č. 539/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, ve znění pozdějších předpisů,
- o Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů,...

Některé z výše uvedených daňových zákonů se nemusí týkat každé účetní jednotky např. daň silniční, protože nevlastní silniční dopravní prostředek.

1.1.5 Ostatní předpisy

Jedná se např. o Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „obchodní zákoník“), Zákon č. 40/1994 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“) nebo Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákoník práce“), který upravuje např. pracovní cesty a poskytování stravenek.

1.1.6 Nadnárodní harmonizace účetnictví

V současném globalizujícím se světě je stále více potřebné, aby byly pro odborníky z různých států srozumitelné účetní výkazy podniků působících v jiných státech. Týká se to především velkých nadnárodních společností a společností působících na kapitálových trzích.

Nadnárodní harmonizace účetnictví se o přibližování účetních výkazů a metod jednotlivých států snaží. Objevuje se nejčastěji ve dvou úrovních. První je snaha o celosvětovou harmonizaci účetnictví pomocí Mezinárodních standardů účetního výkaznictví (IFRS) a amerických účetních standardů US GAAP. Druhá je snaha o harmonizaci v rámci určitého společenství zemí.

V rámci Evropské unie se harmonizace účetnictví uskutečňuje prostřednictvím norem. Právě na základě evropského nařízení č. 1606/2002 je zařazeno použití Mezinárodních účetních standardů i do zákona o účetnictví (§ 19 odst. 9 a § 23a).

Zkratka US GAAP označuje americké obecně uznávané účetní standardy. Jsou uznávány světovým kapitálovým trhem. Proto nejen americké podniky, ale i podniky z jiných států sestavují účetní závěrku podle těchto standardů, pokud se ucházejí o přístup na světové burzy (New York,...).

IFRS jsou Mezinárodní standardy účetního výkaznictví. Dříve byly označovány IAS Mezinárodní účetní standardy. Vydává je soukromá organizace Výbor pro mezinárodní účetní standardy (IASC), ale od roku 2001 byla činnost této organizace nahrazena činností Rady pro mezinárodní účetní standardy (IASB). V současnosti je použití IFRS povinné pro všechny společnosti, jejichž cenné papíry jsou kótovány na veřejně obchodovatelných trzích.²

---

² celá kapitola 1.1.6: Landa M., Základy účetnictví, s. 25 - 26.

Systémy US GAAP i IFRS jsou primárně vytvořeny k poskytování informací finančnímu trhu. Nejsou tedy přímo určeny k zajištění výkonu daňové správy ani k umožnění státního dozoru.³

1.2 ZÁKLADNÍ POJMY

1.2.1 Cíl a funkce účetnictví

Cílem finančního účetnictví je podávat věrný a poctivý obraz o hospodaření podniku a jeho finanční situaci.⁴

Účetnictví plní tyto funkce⁵:

1. **Informační** - poskytuje informace nejen podnikateli o průběhu hospodaření podniku.
2. **Registrační** – vedení soustavných zápisů o podnikových jevech.
3. **Důkazní prostředek** při vedení sporů.
4. Základní **podklad** pro vyměřování daňových povinností.
5. **Kontrola** stavu majetku a hospodaření – zejména u a. s. pro akcionáře.

1.2.2 Předmět účetnictví

Podle § 2 zákona o účetnictví je předmětem účetnictví:

- o stav a pohyb majetku a jiných aktiv,
- o stav a pohyb závazků a jiných pasiv,
- o náklady, výnosy a výsledek hospodaření.

1.2.3 Účetní jednotka

Výčet právnických a fyzických osob, na které se tento zákon vztahuje je v § 1 odst. 2 zákona o účetnictví. Jedná se o:

- a) právnické osoby, které mají sídlo na území ČR,

---

³ Ficbauer J. a Ficbauer D., Mezinárodní účetní standardy a daňové systémy, s. 21- 27.

⁴ § 7 zákon o účetnictví

⁵ Landa M., Základy účetnictví, s. 11 - 12.

- b) zahraniční osoby, pokud na území ČR podnikají nebo provozují jinou činnost podle zvláštních právních předpisů,
- c) organizační složky státu podle zvláštního právního předpisu,
- d) fyzické osoby, které jsou jako podnikatelé zapsány v obchodním rejstříku,
- e) ostatní fyzické osoby, které jsou podnikateli, pokud jejich obrat podle zákona o dani z přidané hodnoty (§ 6 odst. 2 zákona č. 235/2004 Sb.; včetně plnění osvobozených od této daně, jež nejsou součástí obratu), v rámci jejich podnikatelské činnosti přesáhl za bezprostředně předcházející kalendářní rok částku 25 000 000 Kč, a to od prvního dne kalendářního roku,
- f) ostatní fyzické osoby, které vedou účetnictví na základě svého rozhodnutí,
- g) ostatní fyzické osoby, které jsou podnikateli a jsou účastníky sdružení bez právní subjektivity podle zvláštního právního předpisu, pokud alespoň jeden z účastníků tohoto sdružení je osobou uvedenou v písmenech a) až f) nebo h), nebo
- h) ostatní fyzické osoby, kterým povinnost vedení účetnictví ukládá zvláštní právní předpis.

Za účetní jednotku se vede účetnictví a sestavují se účetní výkazy.

1.2.4 Účetní období

V § 3 odst. 2 zákona o účetnictví je účetní období definováno jako 12 po sobě jdoucích měsíců. Shoduje se s kalendářním nebo hospodářským rokem. Hospodářský rok se odlišuje od kalendářního roku pouze tím, že začíná prvním dnem jiného kalendářního měsíce, než je leden. Hospodářský rok volí hlavně zemědělské nebo stavební podniky, protože lépe vyhovuje jejich produkčnímu cyklu.

Zákon také stanovuje, že účetní období může být kratší nebo delší než je 12 po sobě jdoucích měsíců ve specifických případech (např. vznik nebo zánik účetní jednotky, přechod z kalendářního na hospodářský rok).

Do účetního období se účtuje o hospodářských jevech podniku, které s tímto obdobím věčně a časově souvisí a veškeré náklady a výnosy účetní jednotky se účtují bez ohledu na to, kdy proběhne nebo proběhla platba.⁶

1.2.5 Uživatelé účetnictví

Uživatelé se dají rozdělit do dvou skupin na externí a interní uživatele. **Interním uživatelem** je podnik sám. Účetnictví mu poskytuje informace o průběhu jeho hospodaření, na základě jeho informací se také rozhoduje a slouží pro zjištění údajů pro daňové účely. Mezi **externí uživatele** patří:

- o vlastníci, investoři,
- o dodavatelé, zákazníci, zaměstnanci,
- o banky a jiní poskytovatelé úvěrů
- o veřejnost, stát a jeho orgány.⁷

1.2.6 Účetní soustavy

Podle způsobu na jehož základě se v účetnictví měří zisk nebo ztráta, rozlišujeme dvě účetní soustavy:

- o akruální báze,
- o báze peněžních toků.

Akruální báze zjišťuje výsledek hospodaření jako rozdíl mezi výnosy a náklady a nezáleží na tom, zda proběhla finanční transakce. Dříve byla tato báze označována jako podvojný účetnictví, dnes pouze účetnictví (finanční).

Při používání **báze peněžních toků** se ve výkazech projeví pouze příjmy a výdaje peněžních prostředků. V ČR je tato soustava označována jako daňová evidence (dříve jednoduché účetnictví).⁸

---

⁶ § 3 odst. 1 zákon o účetnictví

⁷ Landa M., Základy účetnictví, s. 17.

⁸ celá kapitola 1.2.6: Landa M., Základy účetnictví, s. 18 - 19.

1.2.7 Rozsah vedení účetnictví

Rozsahu vedení účetnictví je věnován § 9 zákona o účetnictví. Rozlišujeme:

- o zjednodušený rozsah,
- o plný rozsah,
- o účetnictví vedené podle IFSR.

Účetnictví ve **zjednodušené formě** mohou vést právnické a zahraniční osoby, které podnikají na území ČR a jedná se např. o občanská sdružení, obecně prospěšné společnosti, nadační fondy, bytová družstva a příspěvkové organizace. Dále to mohou být fyzické osoby (§1 odst. 2 písm. d) až h) zákona o účetnictví), které nemají povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem.

Vést účetnictví v **plném rozsahu** musejí všechny ostatní účetní jednotky, na něž se nevztahuje možnost vedení účetnictví ve zjednodušené formě. Jsou to např. středně velké podniky, které se zabývají výrobou, poskytováním služeb anebo prodejem.

Podle IFSR vedou účetnictví velké obchodní společnosti (např. banky, velké státní i nestátní podniky), které jsou emitentem cenných papírů registrovaných na regulovaném trhu cenných papírů v členských státech EU.⁹

1.2.8 Účetní metody

Jsou to metody, které musí podniky používat při vedení svého účetnictví. Jejich bližší charakteristika je uvedena ve vyhlášce 500/2002 Sb. (§ 47 až § 61b). Jedná se především o popis způsobů oceňování dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku, zásob, vymezení různých nákladů, vyčíslování oceňovacích rozdílů, odpisování, zúčtování, postup tvorby a použití opravných položek a rezerv, vzájemného zúčtování, metod kurzových rozdílů, odložené daně, ocenění souboru majetku, přechodu z daňové evidence atd.

---

⁹ celá kapitola 1.2.7: Landa M., Základy účetnictví, s. 27 - 28.

1.3 POŽADAVKY NA ÚČETNICTVÍ A ÚČETNÍ ZÁSADY

Aby účetnictví plnilo svoji funkci a splňovalo požadavky, které jsou na něj kladeny, je nutné při jeho vedení dodržovat účetní zásady. Jejich nedodržování je právně vymahatelné a je sankcionováno. Podniky by se jimi tedy měly řídit.

1.3.1 Požadavky na účetnictví

Požadavky na účetnictví je možné nalézt v § 8 zákona o účetnictví. Tento paragraf říká, že účetnictví musí být vedeno správně, úplně, průkazně a srozumitelně, přehledně a způsobem zaručujícím trvalost účetních záznamů.

Tab. 1: Požadavky na účetnictví

Požadavek	Zákon o účetnictví	Popis
Správnost	§ 8 odst. 2	Dodržování ustanovení zákona o účetnictví a neodporování ostatním zákonům majících vazu na účetnictví.
Úplnost	§ 8 odst. 3	Zaúčtování veškerých účetních případů, které souvisejí s daným účetním obdobím a které jsou účetní jednotce známy a sestavení účetní závěrky.
Průkaznost	§ 8 odst. 4, § 33a	Všechny účetní záznamy musí být průkazné a byla provedena inventarizace.
Srozumitelnost	§ 8 odst. 5, § 4 odst. 8 a 10	Srozumitelné pro 3. osoby. Jednoznačnost obsahu účetních případů.
Přehlednost	§ 8 odst. 1	Přehlednost.
Trvalost záznamů	§ 8 odst. 6, §31, §33 odst. 3 a 7	Způsob vedení, který zaručuje trvalost účetních záznamů a schopnost plnit povinnosti spojené s úschovou záznamů po celou dobu uloženou zákonem.

Zdroj: vlastní zpracování dle zákona o účetnictví

POZNÁMKA:

Účetním záznamem se „...rozumí data, která jsou záznamem veškerých skutečností týkajících se vedení účetnictví. Každou skutečnost týkající se vedení účetnictví jsou

*účetní jednotky povinny zaznamenávat výhradně jen účetními záznamy.*¹⁰ Účetní záznam může mít podobu listinou, technickou nebo smíšenou.¹¹

V § 4 odst. 11 zákona o účetnictví jsou vyjmenované dokumenty, které jsou považovány za účetní záznam. Jedná se o:

o účetní doklady,	o účetní zápisy,
o účetní knihy,	o odpisový plán,
o inventurní soupisy,	o účetní závěrku a výroční zprávu.
o účtový rozvrh,	

Účetní záznam se považuje za **průkazný**, pokud jeho obsah odpovídá skutečnosti, kterou tento záznam prokazuje. Může být prokázán také obsahem jiných průkazných účetních záznamů. Účetní záznam týkající se výhradně skutečnosti uvnitř účetní jednotky je průkazný, pokud je k němu připojen podpisový záznam (vlastnoruční nebo elektronický podpis) osoby oprávněné a odpovědné.¹²

1.3.2 Účetní zásady

Účetní zásady vyplývají většinou z obsahu zákona o účetnictví a jsou to všeobecně přijímané postupy používané při vedení účetnictví. V různé literatuře lze najít i mírně odlišná členění účetních zásad.

1. **Věrné a poctivé zobrazení skutečnosti** - § 7 odst. 2 zákona o účetnictví – věrné zobrazení znamená, že obsah položek účetní závěrky odpovídá skutečnému stavu a poctivé zobrazení, že byly použity účetní metody takovým způsobem, který vede k dosažení věrnosti.

2. **Zásada opatrnosti** - § 25 odst. 2 a § 26 zákona o účetnictví – účetní jednotka nesmí nadhodnocovat svoje aktiva a výnosy a podhodnocovat svoje pasiva a náklady. Musí brát v úvahu veškerá pravděpodobná rizika a možné ztráty a snížení hodnoty ma-

---

¹⁰ § 4 odst. 10 zákon o účetnictví

¹¹ § 33 zákon o účetnictví

¹² § 33a odst. 1 zákon o účetnictví

jetku (odpisy a opravné položky), bez ohledu na to, zda je hospodářským výsledkem zisk nebo ztráta za dané účetní období.

3. **Zásada stálosti metod** - § 7 odst. 4 zákona o účetnictví – v průběhu účetního období ani mezi účetními obdobími nelze měnit metody použité při zpracování účetnictví. Mohou se měnit pouze z důvodu změny předmětu podnikání anebo z důvodu zpřesnění věrného zobrazení či zkvalitnění vypovídací schopnosti účetní závěrky mezi jednotlivými účetními obdobími. Tyto změny musí být uvedeny v příloze v účetní závěrce. S touto zásadou souvisí i zachování srovnatelnosti mezi jednotlivými účetními obdobími.

4. **Princip historických cen** - § 25 zákona o účetnictví – v tomto paragrafu je výčtem určeno, jakými cenami má podnik ocenit jednotlivé složky svého majetku. Objevují se zde 3 druhy ocenění: pořizovací cenou, reprodukční pořizovací cenou a vlastními náklady. Tyto ceny uchovávají podmínky v době pořízení nebo vzniku majetku.

5. **Zásada bilanční kontinuity** - § 19 odst. 4 zákona o účetnictví – počáteční zůstatky rozvahových účtů na začátku nového období musí odpovídat konečným zůstatkům rozvahových účtů předchozího období.

6. **Zákaz kompenzace** - § 7 odst. 6 zákona o účetnictví – o aktivech a pasivech, finančních prostředcích státního rozpočtu a finančních prostředcích rozpočtů územních samosprávných celků, nákladech a výnosech, které účetní jednotka účtuje (v účetních knihách) a zobrazuje je v účetní závěrce samostatně bez jejich vzájemného zúčtování. Existují případy upravené účetními metodami, kde je možné vzájemné zúčtování (např. doměrky a vratky daní z příjmů, nepřímé daně a poplatky).

7. **Zásada nezávislosti účetních období** - § 3 odst. 1 zákona o účetnictví – Členění na jednotlivá účetní období vyžaduje, aby se do každého období účtovaly jen ty účetní případy, které s ním mají časovou a věcnou souvislost.¹³

---

¹³ celá kapitola 1.3.2: Landa M., Základy účetnictví, s. 167 – 171.

1.4 VNITROPODNIKOVÉ SMĚRNICE

Vnitřní směrnice slouží v podniku zejména jako metodické a organizační dokumenty. Pravidla a postupy uvedené ve směrnících jsou závazné pro všechny zaměstnance a podnik musí vyžadovat jejich plnění.¹⁴

Tvorba vnitřních účetních směrnic vychází z těchto legislativních dokumentů:

- o obchodního zákoníku,
- o zákona o účetnictví,
- o vyhlášky č. 500/2002 Sb.,
- o zákoníku práce a
- o jiných právních předpisů vztahujících se k účetnictví účetní jednotky.¹⁵

1.4.1 Význam

Zákonná povinnost vést účetnictví správně, průkazně, srozumitelně, přehledně a způsobem zaručujícím trvalost účetních záznamů¹⁶ je plněna i sestavením a používáním vnitřních směrnic. Mají také velký význam jako nástroj pro vnitřní řízení účetní jednotky. Umožňují provádění kontroly chodu účetní jednotky a poskytují i určité zvýšení jistoty pro vlastníka a vedení účetní jednotky, že nedochází k činnostem a událostem na základě nahodilého a nekontrolovatelného rozhodování některého z pracovníků.¹⁷

Ve vnitřních směrnících jsou definovány postupy pro zaznamenávání a účtování různých hospodářských operací, které mohou v účetní jednotce nastat. Obsahují také další postupy a návody, které jsou pro vedení účetnictví nezbytné. Slouží ke sjednocení postupu řešení jednotlivých hospodářských operací v účetní jednotce. Usnadňují orientaci v účetnictví externím uživatelům (např. finančnímu úřadu, daňovým poradcům, auditorům...)¹⁸.

---

¹⁴ Kovalíková H., Vnitřní směrnice pro podnikatele, s. 7.

¹⁵ Kovalíková H., Vnitřní směrnice pro podnikatele, s. 10.

¹⁶ § 8 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví ve znění pozdějších předpisů

¹⁷ Sotona M., Vnitropodnikové směrnice – účetnictví 2005, s. 1.

¹⁸ Kovalíková H., Vnitřní směrnice pro podnikatele, s. 6 -7.

1.4.2 Účel

Hlavní účel existence směrnic úzce souvisí s definicí předmětu účetnictví a s nutností dodržovat základní zásady při jeho vedení. Účelem vnitropodnikových směrnic je:

- o jednotný a přehledný účetní rozvrh účetní jednotky,
- o jednotné oceňování a posuzování obdobných účetních případů,
- o vymezení účetních dokladů a dalších účetních písemností, organizační zabezpečení jejich oběhu a přezkušování a vedení účetních knih,
- o organizační zabezpečení provádění inventarizace,
- o zabezpečení archivování účetních a daňových písemností,¹⁹
- o zlepšení kontroly účetnictví,
- o jednotné zabezpečení provádění inventarizace,
- o zajištění aplikace základních zásad pro vedení účetnictví,
- o zajištění splnění požadavků na vedení účetnictví.²⁰

1.4.3 Tvorba

Při tvorbě směrnic vycházejí účetní jednotky z příslušných legislativních pramenů (viz kapitola 1.1). Směrnice nemohou být v rozporu s právní úpravou příslušné oblasti. Je nutné je aktualizovat podle změn v legislativních pramenech i ve vnitřním životě podniku. Největšími změnami každoročně prochází hlavně zákony týkající se daní.

Dobrým pomocníkem pro určení a výběr konkrétních účetních předpisů, které má mít účetní jednotka zpracované, je vytvoření přehledu hospodářských operací, které se v ní vyskytují. Při tvorbě směrnic je důležité se zaměřit na konkrétní činnosti a postupy v daném podniku a směrnice jim přizpůsobit.²¹ Také je nezbytné v návaznosti na směrnice stanovit i odpovědnosti pracovníků za konkrétní hospodářské operace, podpisová oprávnění a přehled operací, ke kterým je potřebný souhlas vedení společnosti.²²

---

¹⁹ Sotona M., Vnitropodnikové směrnice – účetnictví 2005, s. 2.

²⁰ Hanušová H., Účetnictví pro manažery : účetnictví jako zdroj informací pro rozhodování : účetnictví jako zdroj informací pro finanční management a finanční analýzu. s.65.

²¹ Kovalíková H., Vnitřní směrnice pro podnikatele, s. 11.

²² celá kapitola 1.4.3: Sotona M., Vnitřní směrnice – účetnictví 2005, s. 1 - 2.

1.4.4 Rozdělení

Vnitřní účetní směrnice lze rozdělit do dvou skupin. Do první skupiny patří směrnice, které musí být vytvořené, pokud má pro ně účetní jednotka náplň a není nutné, aby byly vytvořeny samostatně. Mohou být součástí jiné směrnice. Do druhé skupiny patří směrnice, které si podnik může vytvořit dobrovolně na základě svých potřeb. V následujícím přehledu jsou všechny povinné směrnice a výběr některých nepovinných směrnic.²³

Povinné směrnice	Další směrnice (nepovinné)
•Účtový rozvrh •Odpisový plán •Podpisové záznamy •Zásoby •Rozpouštění nákladů, popř. oceňování odchylek •Časové rozlišení nákladů a výnosů •Používání cizích měn, kursové rozdíly •Deriváty •Konsolidační pravidla •Cestovní náhrady	•Oběh účetních dokladů •Inventarizace •Zásady pro tvorbu a použití rezerv •Zásady pro použití dohadných položek •Zásady pro používání opravných položek, odpis pohledávek •Vnitropodnikové účetnictví •Úschova účetních písemností a záznamů •Harmonogram účetní uzávěrky •Pracovní cesty •Používání podnikových motorových vozidel •Pokladna •Poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, mycích, čisticích a dezinfekčních prostředků •Odložená daňová povinnost •Reklamace ...

Obr. 2: Přehled povinných a nepovinných směrnic

Zdroj: Povinné směrnice: Kovalíková H., Vnitřní účetní směrnice pro podnikatele, s. 10 - 11. Další směrnice: Sotona M., vnitropodnikové směrnice – účetnictví 2005, s. 5.

1.4.5 Podoba

Směrnice mohou být uspořádány do uceleného souboru nebo jsou vytvořeny samostatně. Doporučuje se, aby byla většina směrnic sestavena alespoň ze dvou částí. První část

²³ Kovalíková H., Vnitřní směrnice pro podnikatele, s. 11.

je obecná, kde se uvádějí (odkazy i citace) vhodné předpisy, podle kterých je směrnice vytvořena. Druhá část obsahuje konkrétní zvolený postup v účetní jednotce.

V účetní jednotce mohou být různé formy směrnic současně. Směrnice lze vydávat jako:

o metodické směrnice,	o rozhodnutí,
o organizační směrnice,	o dopisy,
o vnitřní směrnice,	o příkazy,
o pokyny,	o nařízení. ²⁴
o oběžníky,	

1.4.6 Náležitosti

Je důležité, aby bylo možné dobře identifikovat jednotlivé směrnice, jejich obsah a platnost. Proto by měly obsahovat určité náležitosti:

- o název účetní jednotky,
- o název dokumentu včetně jednoznačného označení (číslo),
- o název směrnice (jednoznačný, výstižný, stručný),
- o datum vydání,
- o datum účinnosti (určuje období, od kterého je směrnice platná),
- o vypracoval,
- o kontroloval,
- o schválil,
- o seznam pracovníků, jež směrnici obdrží (rozdělovník).²⁵

---

²⁴ celá kapitola 1.4.5: Kovalíková H., Vnitřní směrnice pro podnikatele, s. 7 – 8.

²⁵ Sotona M., Vnitropodnikové směrnice – účetnictví 2005, s. 4.

2 ANALÝZA SOUČASNÉ SITUACE

V této části práce je stručně charakterizována společnost, vybrané směrnice, jejich stav a je popsána daná účetní a organizační problematika v podniku. Dále jsou zde uvedeny vybrané části z legislativní úpravy zvolených oblastí pro tvorbu směrnic.

2.1 CHARAKTERISTIKA FIRMY PROFIT TRANS S.R.O.

PROFIT TRANS s.r.o. (dále jen „PROFIT TRANS“) je malá česká rodinná společnost se sídlem v kraji Vysočina. Zabývá se především mezinárodní nákladní dopravou. Účetnictví vede v plném rozsahu podle právní úpravy finančního účetnictví v České republice. Vedení účetnictví je v kompetenci jiného živnostníka.

Sídlo: Sázavská 926, Světlá nad Sázavou

IČ: 25931091

ZK: 100 000 Kč

Vznik: 9. prosince 1999²⁶

Web: www.profittrans.autodoprava.com/

Mezinárodní dopravou se majitelé společnosti (oba jednatelé) zabývají již od roku 1991. Od tohoto roku až do roku 1999 byla tato činnost provozována na živnostenský list. Poté byla živnost přetransformována na společnost s ručením omezeným.

V obchodním rejstříku vedeném Krajským soudem v Hradci Králové má tato společnost zapsány tyto předměty podnikání:²⁷

- o silniční motorová doprava nákladní – vnitrostátní a mezinárodní,
- o koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej,
- o zasilatelství.

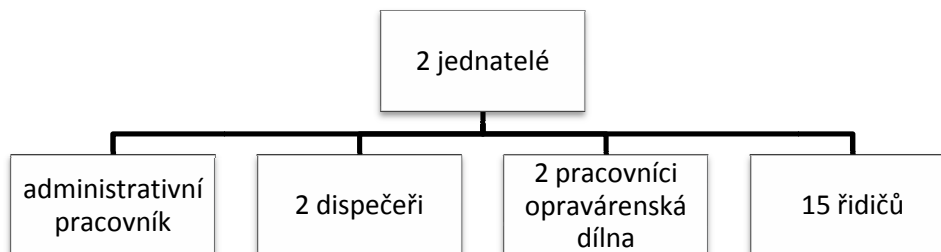
Společnost má 22 zaměstnanců. Jednatelé mají na starosti řízení společnosti a administrativní úkony. Každý jednatel může jednat za společnost samostatně. Dispečeri vyhle-

---

²⁶ MSp ČR : detail vybraného subjektu [online]. [cit. 2011-02-24]. Výpis z obchodního rejstříku. Dostupné z <www.justice.cz>.

²⁷ tamtéž

dávají dopravní zakázky a řídí pohyb kamionů. Další dva zaměstnanci mají na starosti opravy a udržování vozového parku. Největší část zaměstnanců tvoří řidiči kamionů.

Obr. 3: Organizační struktura podniku

Zdroj: vlastní zpracování podle informací z podniku

2.2 VÝBĚR SMĚRNIC

Společnost PROFIT TRANS si vzhledem ke své hlavní činnosti a svým specifickým potřebám zvolila sama konkrétní oblasti, které potřebují upravit a aktualizovat v stávajících směrnících. Jedná se o:

- o účtový rozvrh,
- o cizí měny a kurzové rozdíly,
- o pracovní cesty a s nimi související cestovní výdaje,
- o poskytování příspěvku na stravování prostřednictvím stravenek.

2.3 SOUČASNÝ STAV VYBRANÝCH SMĚRNIC

Původní směrnice v některých případech dostatečně nepokrývají konkrétní způsoby upravující účtování všech obvyklých hospodářských operací.

Podnik má v účetním systému přednastavený a upravený účtový rozvrh podle svých požadavků. Použité číslování analytických účtů není vždy jednotné a některé syntetické účty by bylo vhodné rozšířit o další analytické účty.

Stav směrnic týkajících se cizích měn a kurzových rozdílů a pracovních cest je pro firmu dlouhodobě nevyhovující, protože dané směrnice se nezabývají podrobnou úpravou specifických a problematických oblastí, které se v účetnictví podniku vyskytují.

V podniku není zpracována žádná směrnice zabývající se účtováním stravenek.

Tyto nedostatky mohou nepříznivě ovlivňovat shodnost zaúčtování stejných účetních operací a může tedy docházet ke vzniku rozdílů v zaúčtování v jednotlivých měsících až obdobích.

2.4 STAV DANÉ PROBLEMATIKY VE FIRMĚ

2.4.1 Účtový rozvrh

Syntetické účty používané v účtovém rozvrhu jsou již přednastavené výrobcem používaného účetního softwaru (Kastner Stereo). Podnik je průběžně doplňuje o potřebné analytické účty. V nové směrnici je žádoucí u řady analytických účtů změnit číslování, upravit jejich název a v několika případech také rozšířit jejich počet. Dále je třeba upřesnit pravidla pro uchovávání a upravování účtového rozvrhu a pro tvorbu analytických účtů.

2.4.2 Pracovní cesty a cestovní výdaje

Zaměstnanci, kteří jezdí na pracovní cesty, jsou především řidiči kamionů. Cestují s nákladními vozy po celé Evropě. Obecně jejich pracovní cesta probíhá tak, že se společnost snaží využít maximálně nákladní prostor jejich vozu a pokud ho nemají plně naložený, tak během cesty (tam i zpět) zastavují, aby naložili a vyložili další zboží. Informace o plánovaných zastávkách se obvykle dozvídají až v průběhu pracovní cesty a přizpůsobují jim svoji trasu. Při jízdě si vedou záznam o době řízení vozidla, bezpečnostních přestávkách a době odpočinku. Zaměstnanci při svých pracovních cestách používají nákladní automobily ve vlastnictví podniku.

Společnost proplácí svým zaměstnancům stravné (dle počtu dní), stravné nad limit (dle podmínek pracovní cesty) a další prokázané náklady související s pracovní cestou. Jako prokázané související náklady jsou uznávány drobné opravy, nákup provozních kapalin, faxování, parkovné atd.

Zaměstnanci po skončení pracovní cesty předávají zaměstnavateli záznam o době řízení vozidla, bezpečnostních přestávkách a době odpočinku spolu s doklady o přepravovaných nákladech a doklady o vedlejších nákladech cesty. Na základě těchto odevzdaných dokladů odpovědný pracovník vystavuje Vyúčtování pracovní cesty prostřednictvím speciálního počítačového programu podle zákonných podmínek.

Na dokladech, které řidiči předkládají k vyúčtování při své pracovní cestě jsou často různé druhy měn, podle států, kterými projeli. V rámci Evropské unie se nejčastěji používá měna EUR. Vyskytují se případy, že část „cestovních nákladů (dokladů) je uvedena v Kč a část v EUR. Někdy se stává, že se na daném vyúčtování objevují i více než 2 druhy měn.

Záměrem podniku je stanovení jednoduchých a všeobecně použitelných pravidel pro diferencované proplácení stravného nad limit a pro určení měny, ve které bude probíhat vyúčtování a proplácení pracovní cesty.

2.4.3 Cizí měny a kurzové rozdíly

Používání cizích měn a účtování kurzových rozdílů je pro tento podnik velmi důležitou oblastí vzhledem k hlavnímu předmětu její činnosti – mezinárodní nákladní dopravě. Cizí měny se objevují ve výkazech o pracovních cestách zaměstnanců, ve fakturách vystavených i přijatých a na dalších účetních dokladech.

Nová směrnice má za úkol především přehledně vymezit, v jakých případech se má používat pevný nebo aktuální kurz.

2.4.4 Stravování zaměstnanců a příspěvek na stravování

Zaměstnanci mají v rámci své 8 hodinové pracovní doby standardně nárok na půlhodinovou přestávku na jídlo. Podnik poskytuje svým zaměstnancům pouze příspěvek na stravování v podobě stravenek. Jsou jim poskytovány za 45 % jejich hodnoty, zbylých 55 % hodnoty hradí podnik sám jako své náklady. Na stravenky mají nárok zaměstnanci, kteří splní podmínky stanovené podle zákona o daních z příjmů a zákoníku práce. Jedná se tedy hlavně o jednatele, dispečery, administrativní pracovníky a pracovníky opravárenské dílny.

Poskytování stravenek není v podniku zatím upraveno žádnou směrnicí a je třeba vytvořit novou.

2.5 LEGISLATIVNÍ ÚPRAVA VYBRANÝCH OBLASTÍ PRO SMĚRNICE

Stav dané legislativy je uváděn k 1. 1. 2011. Pro ilustraci jsou v tabulkách obsahujících sazby náhrad uvedeny navíc údaje o jejich výši stanovené pro rok 2010.

2.5.1 Účtový rozvrh

Tato oblast je upravena v zákoně o účetnictví, ve vyhlášce č. 500/2002 Sb., Českými účetními standardy a zákonem o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

Účtový rozvrh si sestavuje každá účetní jednotka na základě směrné účtové osnovy podle svých účtovacích potřeb. Jsou v něm syntetické, analytické a podrozvahové účty. V průběhu roku ho může podle potřeby doplňovat, ale nemůže z něj již účty odebírat. Účetní jednotka sestavuje účtový rozvrh pro každé účetní období. Pokud nedochází ke změně účtového rozvrhu, postupuje účetní jednotka podle rozvrhu z předešlého období i v následujícím období.²⁸

V § 14 zákona o účetnictví nalezneme charakteristiku směrné účtové osnovy i účtového rozvrhu. Směrná účtová osnova obsahuje uspořádání a označení účtových tříd a účto-

---

²⁸ § 14 zákon o účetnictví

vých skupiny, případně i syntetických účtů potřebných pro účtování o stavu a pohybu majetku a dalších aktiv, závazků a dalších pasiv a o nákladech a výnosech. V příloze 4. vyhlášky č. 500/2002 Sb. lze najít směrnou účtovou osnovu. Směrná účtová osnova je součástí přílohy k této práci.

Při vedení účetnictví v plném rozsahu si v účtovém rozvrhu účetní jednotka stanoví uspořádání a obsah syntetických účtů v rámci skupin směrné účtové osnovy. Při vedení účetnictví ve zjednodušeném rozsahu může účetní jednotka sestavit účtový rozvrh pouze ze skupin uvedených ve směrné účtové osnově, pokud po ní nevyžaduje zvláštní právní předpis podrobnější členění.²⁹

Účet

Na účtech probíhá samotné zachycování účetních operací. Projevují se na nich přírůstky a úbytky určité složky aktiv, pasiv, nákladů a výnosů. Definice účtu:³⁰ „Účet je základní prvek účetního systému, který se používá pro klasifikaci a sumarizaci účetních informací a vytváří se vždy, kdy je nutné zjistit určitou informaci (ať již pro potřeby podniku nebo v důsledku určité zákonné povinnosti).“ Má podobu písmene T. Každý účet má svůj název a číselné označení. Účtům a zásadám účtování je věnován Český účetní standard č. 001.

Typy účtů

Účty můžeme rozlišovat na syntetické a analytické nebo na rozvahové, výsledkové, závěrkové a podrozvahové účty viz schéma.

---

²⁹ § 46 vyhláška č. 500/2002 Sb.

³⁰ Landa M., Základy účetnictví, s. 56.

Obr. 4: Typy účtů

Zdroj: Landa M., Základy účetnictví, s. 60.

Syntetické účty si účetní jednotka vytváří v souladu se směrnou účtovou osnovou. V rámci těchto účtů si vytváří účty analytické, které pomáhají v orientaci v účetnictví.

Hlediska pro členění analytických účtů:

- a) členění podle jednotlivých druhů majetku, hmotně odpovědných osob a míst uložení či umístění při účtování o majetku. Odděleně se sleduje majetek zatížený zástavním právem nebo věcným břemenem, popřípadě převedené nebo poskytnuté zajištění. U pohledávek je členění podle jednotlivých dlužníků; u cenných papírů se na analytických účtech sledují cenné papíry v umořovacím řízení,
- b) členění závazků podle jednotlivých věřitelů,
- c) členění podle časového hlediska u pohledávek a závazků, to je podle § 19 odst. 7 zákona na krátkodobé nebo dlouhodobé pohledávky a závazky,
- d) členění na českou a cizí měnu v případech stanovených v § 5 odst. 12 zákona,
- e) členění podle položek účetní závěrky (včetně požadavků na sestavení přílohy),
- f) členění pro daňové účely; tzn. pro transformaci účetního výsledku hospodaření před zdaněním na daňový základ vymezený zákonem o daních z příjmů, zejména pokud jde o výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů a zdaňované příjmy pro potřeby daně z přidané hodnoty, spotřebních daní, apod.,

- g) členění pro potřeby zúčtování s institucemi sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění,
- h) členění z hlediska potřeb finančního řízení účetní jednotky,
- i) členění podle požadavků externích uživatelů údajů z účetnictví, zejména bank, burz, orgánů státní statistiky.³¹

Další požadavky na analytické účty jsou uvedeny v Českých účetních standardech pro podnikatele řešící účtování jednotlivých složek majetků a závazků.

Rozvahové účty jsou účty, které se objevují v rozvaze. Účtuje se na nich o majetku (aktivech) a zdrojích financování (pasivech) majetku podniku.

Výsledkové účty jsou součástí Výkazu zisku a ztráty, jde o účty nákladů a výnosů. Z rozdílů výnosů a nákladů se určuje výsledek hospodaření podniku, který se pak dále transformuje na základ daně.

Na podrozvahových účtech se zachycují některé účetní jevy, které se nezahrnují do rozvahy. Závěrkové účty jsou speciální typ účtů, který se používá při uzavření a otevření účetních knih, např. Počáteční účet rozvažný nebo Účet zisků a ztrát.

Označení účtů

Syntetické účty jsou označovány třemi číslicemi. První číslice vyjadřuje účtovou třídu, druhá číslice účtovou skupinu a třetí číslice slouží pro rozlišování konkrétních účtů v účtové skupině. Analytické účty mají obvykle k tomuto číselnému kódu ještě další tři čísla, která člení podrobněji daný syntetický účet podle potřeb účetní jednotky.³²

2.5.2 Pracovní cesty a cestovní výdaje

Pro oblast pracovních cest a cestovních výdajů jsou nejdůležitějšími legislativními prameny zákoník práce a zákon o daních z příjmů. K zákoníku práce jsou podle § 189 zákoníku práce vydávány vyhlášky, které obsahují sazbu základní náhrady za používání

---

³¹ Český účetní standard pro podnikatele č. 1

³² Účtový rozvrh. *Daně, účetnictví, vzory a příklady* [online]. 2.4.2008, 2008, 4-5, [cit. 2011-05-07]. Dostupný z WWW: <<http://www.i-poradce.cz/SubPages/OtvorDokument/Clanok.aspx?idclanok=88727>>.

silničních motorových vozidel, určují stravné a stanovují průměrnou cenu pohonných hmot.

Pracovní cesta

Je časově omezené vyslání zaměstnance zaměstnavatelem k výkonu práce mimo sjednané místo výkonu práce. Zaměstnavatel může vyslat zaměstnance na pracovní cestu jen na základě dohody s ním. Zaměstnanec na pracovní cestě koná práci podle pokynů vedoucího zaměstnance, který ho na pracovní cestu vyslal.³³ **Zahraniční pracovní cesta**³⁴ je cesta konaná mimo území České republiky.

Cestovní výdaje

Jsou výdaje, které vzniknou zaměstnanci při:

- a) pracovní cestě,
- b) cestě mimo pravidelné pracoviště,
- c) cestě v souvislosti s mimořádným výkonem práce mimo rozvrh směn v místě výkonu práce nebo pravidelného pracoviště,
- d) přeložení (§ 43 zákoník práce),
- e) přijetí do zaměstnání v pracovním poměru,
- f) výkonu práce v zahraničí.³⁵

Za tyto výdaje poskytuje zaměstnavatel zaměstnanci cestovní náhrady. **Cestovními náhradami** jsou jízdní výdaje, jízdní výdaje k návštěvě člena rodiny, výdaje za ubytování, zvýšené stravovací výdaje (dále jen „stravné“) a nutné vedlejší výdaje.³⁶

Jízdní výdaje

Zaměstnavatel poskytne zaměstnanci náhradu jízdného v prokázané výši při použití určeného (platí i pro jiný dopravní prostředek, než je ten určený zaměstnavatelem, pokud ho zaměstnavatel odsouhlasí) hromadného dopravního prostředku nebo taxislužby. V případě použití silničního motorového vozidla na žádost zaměstnavatele náleží za-

---

³³ § 42 zákoník práce

³⁴ § 154 zákoník práce

³⁵ § 152 zákoník práce

³⁶ § 156 zákoník práce

městnanci za každý 1 km jízdy základní náhrada a náhrada výdajů za spotřebovanou pohonnou hmotu.

Tab. 2: Základní náhrady a náhrada výdajů za spotřebované pohonné hmoty

Platnost		1.1.-31.10.2010	Od 1.1.2011
Základní sazba	jednostopá vozidla a tříkolky	1,10 Kč	1,00 Kč
	os. silniční motorová vozidla	3,90 Kč	3,70 Kč
Prům. cena pohonných hmot	benzín automobilový 91 oktanů	28,50 Kč	31,40 Kč
	benzín automobilový 95 oktanů	28,70 Kč	31,60 Kč
	benzín automobilový 98 oktanů	30,70 Kč	33,40 Kč
	motorová nafta	27,20 Kč	30,80 Kč
Předpis (vyhlášky)		č.462/2009 Sb.	č.377/2010 Sb.

Zdroj: vlastní zpracování dle vyhlášek uvedených v tabulce

Sazba základní náhrady u nákladních automobilů, autobusů nebo traktorů je minimálně ve dvojnásobné výši sazby základní náhrady pro osobní silniční motorová vozidla, než je stanovena ve vyhlášce.

Zaměstnanec má nárok na sazbu základní náhrady podle § 157 odst. 4 a 5 zákoníku práce (viz tabulka), pokud nebyla zaměstnavatelem sjednána nebo určena jiná výše základní náhrady před uskutečněním pracovní cesty.

Náhrada za spotřebovanou pohonnou hmotu se určí násobkem ceny pohonné hmoty a množstvím spotřebované pohonné hmoty.

Zaměstnanec prokazuje cenu pohonné hmoty dokladem o nákupu, ze kterého je patrná souvislost s pracovní cestou. V případě, že má více dokladů o nákupu (musí být z nich patrná souvislost s pracovní cestou), vypočítá se cena pohonné hmoty pro určení výše náhrady aritmetickým průměrem prokázaných cen. Pokud zaměstnanec neprokáže zaměstnavateli hodnověrný způsobem cenu pohonné hmoty, použije zaměstnavatel průměrnou cenu pohonné hmoty stanovenou v příslušné vyhlášce k určení výše náhrady.

Spotřeba pohonné hmoty silničního motorového vozidla se vypočítá z údajů o spotřebě uvedených v technickém průkazu použitého vozidla.³⁷

Jízdní výdaje k návštěvě člena rodiny

V případě, že pracovní cesta trvá déle než 7 kalendářních dnů, poskytne zaměstnavatel zaměstnanci náhradu jízdních výdajů k návštěvě člena rodiny do jeho bydliště nebo do předem dohodnutého místa pobytu člena rodiny a zpět ve výši a za shodných podmínek jako je v § 157 až 160 (jízdní výdaje). Zaměstnavatel poskytne zaměstnanci náhradu maximálně v částce odpovídající jízdním výdajům do místa výkonu práce nebo pravidelného pracoviště anebo bydliště na území ČR. Rozhodující je přitom částka, která je pro zaměstnance nejvýhodnější.³⁸

Výdaje za ubytování

Zaměstnanec má nárok na náhradu výdajů na ubytování, které vynaložil v souladu s podmínkami pracovní cesty ve výši, kterou zaměstnavateli prokáže. Po dobu návštěvy člena rodiny hradí zaměstnavatel prokázané výdaje za ubytování pouze v případě, že si je musel zaměstnanec vzhledem k podmínkám pracovní cesty nebo ubytovacích služeb zachovat. V případě předem dohodnutého přerušení pracovní cesty z důvodů na straně zaměstnance není zaměstnavatel povinen zaměstnanci náhradu výdajů za ubytování poskytnout, i když je musel po tuto dobu zaměstnanec hradit.³⁹

Stravné

Za každý kalendářní den trvání pracovní cesty poskytuje zaměstnavatel zaměstnanci stravné ve výši uvedené v následující tabulce.

Tab. 3: Přehled výše stravného

Platnost	Doba trvání pracovní cesty			Předpis
	Od 5-12 hod.	Od 12-18 hod.	Nad 18 hod.	
1.1.-31.12.2010	61-73 Kč	93-112 Kč	146-174 Kč	č.462/2009 Sb.
od 1.1.2011	63-74 Kč	95-144 Kč	149-178 Kč	č.377/2010 Sb.

Zdroj: vlastní zpracování podle vyhlášek uvedených v tabulce

³⁷ Jízdní výdaje: § 157 – 160 zákoník práce

³⁸ § 161 zákoník práce

³⁹ § 162 zákoník práce

V případě, že bylo poskytnuto zaměstnanci v průběhu pracovní cesty jídlo (snídaně/oběd/večeře), na které finančně nepřispívá, může zaměstnavatel za každé uvedené jídlo snižovat hodnotu stravného až o hodnotu:

- a) 70 % stravného, trvá-li pracovní cesta 5 – 12 hodin,
- b) 35 % stravného, trvá-li pracovní cesta 12 – 18 hodin,
- c) 25 % stravného, trvá-li pracovní cesta déle než 18 hodin.

Jestliže zaměstnavatel nesjedná nebo neurčí před vysláním zaměstnance na pracovní cestu vyšší stravné, než je uvedeno v tabulce (vyhlášce) nebo míru jeho krácení, přísluší zaměstnanci stravné podle uvedené tabulky výše. Během návštěvy člena rodiny nebo v průběhu dohodnutého přerušení pracovní cesty (důvod na straně zaměstnance) stravné zaměstnanci nenáleží.⁴⁰

Nutné vedlejší výdaje

Jedná se o výdaje vzniklé v souvislosti s pracovní cestou. Zaměstnanec má nárok na náhradu ve výši, kterou zaměstnavateli prokáže. V případě, že nemůže výši prokázat, zaměstnavatel mu dá náhradu odpovídající ceně věcí a služeb obvyklých v době a místě konání pracovní cesty.⁴¹

Cestovní náhrady při zahraniční pracovní cestě

Tyto náhrady jsou v podstatě totožné jako při tuzemské pracovní cestě s několika modifikacemi. Nejvýznamnější rozdíly jsou v oblasti stravného. Základní sazbu stravného stanovují zvláštní vyhlášky. Pro rok 2011 je to vyhláška č. 350/2010 Sb. Základní sazby stravného jsou zde stanoveny podle jednotlivých zemí. Nejčastěji v měně EUR a USD.

Zaměstnavatel poskytne zaměstnanci při zahraniční pracovní cestě stravné v cizí měně (dále jen „zahraniční stravné“). V případě, že zaměstnavatel sjedná se zaměstnancem před zahraniční pracovní cestou základní zahraniční sazbu stravného, musí být tato základní sazba nejméně 75 % (u členů posádek plavidel vnitrozemské plavby nejméně 50 %) základní sazby zahraničního stravného stanovené pro příslušný stát v dané vy-

---

⁴⁰ Stravné: § 163 zákoník práce

⁴¹ § 164 zákoník práce

hláše. Dále je v tomto zákoníku stanoveno v § 170 odst. 3, že výše základní sazby zahraničního stravného se upravuje podle délky trvání zahraniční cesty.

Tab. 4: Výše zahraničního stravného

Doba trvání	Výše stravného
Déle než 12 hod.	základní sazba
6 – 12 hod.	½ základní sazby
1 – 6 hod.	¼ základní sazby
Méně než 1 hod.	neposkytuje se

Zdroj: vlastní zpracování podle § 170 odst. 3 zákoníku práce

Pokud bylo zaměstnanci v průběhu zahraniční pracovní cesty poskytnuto jídlo (snídaně, oběd nebo večeře), na které zaměstnance finančně nepřispívá, může zaměstnavatel krátit zahraniční stravné ve výši základní sazby až:

- o 25 % za každé uvedené jídlo,
- o až 35 %, jde-li o zahraniční stravné v poloviční výši základní sazby,
- o až o 70 % jde-li o zahraniční stravné ve čtvrtinové výši základní sazby.

Zaměstnavatel může krátit stravné jen v případě, že to sjedná se zaměstnancem nebo určí před jeho vysláním na pracovní cestu.⁴²

Záloha na cestovní náhrady a jejich vyúčtování

Pokud se zaměstnavatel nedohodne se zaměstnancem, že mu nebude poskytnuta záloha, je zaměstnavatel povinen poskytnout mu zúčtovatelnou zálohu až do předpokládané výše cestovních náhrad.

Po dohodě se zaměstnancem může zaměstnavatel poskytnout zálohu v cizí měně nebo její část také cestovním šekem nebo zapůjčením platební karty zaměstnavatele. Lze se také dohodnout na poskytnutí zálohy na zahraniční stravné v české nebo jiné měně než, je stanovena ve vyhlášce pro daný stát, pokud je k této měně vyhlášován kurz Českou

---

⁴² Cestovní náhrady při zahraniční pracovní cestě: § 166 – 172 zákoník práce

národní bankou. Přesný postup přepočtu je podrobněji uveden v § 183 odst. 2. Použijí se kurzy vyhlášené Českou národní bankou a platné v den zálohy.

Do 10 dnů po ukončení pracovní cesty je zaměstnanec povinen předložit písemné doklady potřebné k vyúčtování cestovních náhrad a vrátit nevyúčtovanou zálohu. Zaměstnavatel je povinen do 10 dnů od přeložení potřebných dokladů provést vyúčtování a uspokojit práva zaměstnance. Tyto lhůty platí v případě, že se zaměstnavatel a zaměstnanec nedohodnou jinak. Částka v Kč, kterou vyplácí zaměstnavatel zaměstnanci, se zaokrouhluje na celé koruny nahoru.⁴³

2.5.3 Použití cizích měn a kurzové rozdíly

Používání cizích měn a kurzových rozdílů je upraveno v zákoně o účetnictví, ve vyhlášce č. 500/2002 Sb. ve znění pozdějších předpisů a v Českém účetním standardu č. 006. Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví v české měně a pokud mají pohledávky, závazky, podíly na obchodních společnostech, cenné papíry atd. vyjádřeny v cizí měně, tak i v cizí měně. Platí to i u opravných položek, rezerv a technických rezerv, pokud se týkají majetku a závazků vyjádřených v cizí měně.⁴⁴

Použití cizích měn

Účetní jednotky musí přepočítávat majetek a závazky vyjádřené v cizí měně na českou měnu k okamžiku uskutečnění účetního případu podle § 25 zákona o účetnictví nebo ke konci rozvahového dne nebo k jinému okamžiku, k němuž se sestavuje účetní závěrka. Jestliže účetní jednotka nakupuje nebo prodává cizí měny za českou měnu, může použít k ocenění kurz, za který byly tyto hodnoty nakoupeny nebo prodány.

Pro přepočet se používají devizové kurzy vyhlášené Českou národní bankou. Účetní jednotka si ve svém vnitřním předpise stanoví, jaký typ kurzu bude pro přepočet používat. Může si zvolit z následujících kurzů:

- o pevný kurz,
- o denní kurz.

---

⁴³ Záloha na cestovní náhrady a jejich vyúčtování: § 183 zákoník práce

⁴⁴ § 4 odst. 12 zákon o účetnictví

Pro stanovení pevného kurzu se použije kurz vyhlášený ČNB k prvnímu dni období, pro které je tento kurz používán např. měsíc, čtvrtletí nebo rok.⁴⁵

Metoda kurzových rozdílů

Kurzový rozdíl vznikající při ocenění majetku a závazků může být kurzový zisk nebo kurzová ztráta. Kurzové ztráty patří do skupiny finančních nákladů a kurzové výnosy do skupiny finančních výnosů ve směrné účtové osnově.

Kurzové rozdíly je možné vyúčtovat ve prospěch finančních nákladů nebo výnosů až ke konci rozvahového dne (nebo k jinému okamžiku sestavení účetní závěrky), pokud jsou to kurzové rozdíly z postupně splácených pohledávek a závazků nebo rozdíly vzniklé při pohybech v účtových skupinách 21 (peníze), 22 (účty v bankách) a 26 (převody mezi finančními účty).

Při přepočtu měny, která není obsažena v kurzech devizového trhu vyhlášených Českou národní bankou, se pro přepočet použije oficiální střední kurz centrální banky příslušné země, popřípadě aktuální kurz mezibankovního trhu k americkému dolaru nebo euru.

Kurzové rozdíly z cenných papírů a podílů oceněných reálnou hodnotou nebo ekvivalencí (proti hodnotou) se neúčtují na příslušné účty nákladů a výnosů, ale jsou součástí jejich ocenění. Prostřednictvím rozvahových účtů v účtové skupině 41 se účtují kurzové rozdíly cenných papírů a podílů, které nejsou oceněny reálnou hodnotou nebo ekvivalencí atd. V případě, že není dluhový cenný papír oceněn reálnou hodnotou nebo se podle § 27 zákona o účetnictví neoceňuje touto cenou, se pak kurzový rozdíl účtuje na vrub finančních nákladů ve prospěch finančních výnosů.⁴⁶

Kurzové rozdíly

Uskutečněním účetního případu pro určení kurzových rozdílů, které vznikají při ocenění majetku a závazku v průběhu účetního období, se rozumí:

- o úhrada závazku a inkaso pohledávky,

---

⁴⁵ Používání cizích měn: § 24 zákon o účetnictví

⁴⁶ Metoda kurzových rozdílů: § 60 vyhláška 500/2002 Sb.

- o postoupení pohledávky a vklad pohledávky,
- o převzetí dluhu u původního dlužníka,
- o vzájemné započtení pohledávek,
- o úhrada úvěru nebo půjčky novým úvěrem nebo půjčkou,
- o převod záloh na úhradu pohledávek a závazků.

Kurzové rozdíly nevznikají při:

- o oznámení o změně věřitele u dlužníka a u věřitele v případě, že za jeho dlužníka bude plnit dlužník jiný,
- o dohodě o změně zahraničních měn pro úhrady nebo inkasa bez pohybu peněžních prostředků s výjimkou změny na Kč,
- o splácení peněžitých vkladů do obchodní společnosti a družstev.⁴⁷

2.5.4 Stravování zaměstnanců, příspěvek na stravování

Tato oblast je upravena zákoníkem práce a řídí se také podle zákona o daních z příjmů.

Zaměstnavatel má povinnost umožnit stravování zaměstnancům ve všech směnách. Tato povinnost odpadá vůči zaměstnancům vyslaným na pracovní cestu (stravné hrazené zaměstnavatelem zaměstnanci při pracovní cestě je součástí kapitoly 2.5.2). Jestliže bylo dohodnuto v kolektivní smlouvě nebo stanoveno ve vnitřním předpisu, poskytuje se zaměstnancům stravování. Mohou zde být stanoveny další podmínky pro vznik práva na stravování a výše finančního příspěvku zaměstnavatele atd.⁴⁸

Za směnnou je považována ta část týdenní pracovní doby bez práce přesčas, kterou je zaměstnanec povinen odpracovat na základě předem stanoveného rozvrhu pracovních směn.⁴⁹ Délka jedné směny nesmí při rovnoměrném rozvržení pracovní doby přesáhnout 9 hodin.⁵⁰

---

⁴⁷ Kurzové rozdíly: Účetní standard pro podnikatele č. 6

⁴⁸ § 236 zákoník práce

⁴⁹ § 78 odst. 1 písm. c zákoník práce

⁵⁰ § 82 zákoník práce

Po nejdéle 6 hodinách nepřetržité práce je zaměstnavatel povinen poskytnout zaměstnanci přestávku na oddech a jídlo nejméně v trvání 30 minut (u mladistvého zaměstnance nejdéle po 4,5 hod). Jedná-li se o práci, která nemůže být přerušena, musí být i bez přerušení provozu nebo práce zajištěna přiměřená doba na oddech a jídlo, tato doba se započítává do pracovní doby. Byla-li přestávka v práci na jídlo a oddech rozdělena, musí alespoň jedna její část trvat minimálně 15 minut. Přestávky v práci na jídlo a oddech se neposkytují na začátku a na konci pracovní doby a nezapočítávají se do pracovní doby.⁵¹

Podle zákona o daních z příjmů je pro zaměstnance hodnota poskytovaného stravování jako nepeněžního plnění od zaměstnavatele ke spotřebě na pracovišti nebo v rámci závodního stravování (zajišťovaného prostřednictvím jiných subjektů) od daně osvobozena.⁵²

Daňově uznatelnými výdaji jsou pro zaměstnavatele:

- o výdaje na provoz vlastního stravovacího zařízení, kromě hodnoty potravin, nebo
- o příspěvky na stravování zajišťované prostřednictvím jiných subjektů a poskytované až do výše 55 % ceny jednoho jídla za směnu, maximálně však do výše 70 % stravného vymezeného pro zaměstnance jako náhrady cestovních výdajů při trvání pracovní cesty 5 až 12 hodin.⁵³

Příspěvek na stravování je možné uplatnit jako výdaj (náklad), jestliže zaměstnanec odpracuje během stanovené směny alespoň 3 hodiny. Příspěvek na stravování lze uplatnit jako výdaj (náklad) na další jídlo za zaměstnance, pokud bude délka jeho směny (v úhrnu s povinnou přestávkou v práci) delší než 11 hodin. Příspěvek nelze uplatnit na stravování za zaměstnance, kterému v průběhu směny vznikl nárok na stravné podle zvláštního právního předpisu (při pracovní cestě). Za stravování ve vlastním stravovacím zařízení se považuje i stravování zabezpečované ve vlastním stravovacím zařízení prostřednictvím jiných subjektů.⁵⁴

---

⁵¹ § 88 zákoník práce

⁵² § 6 odst. 9 písm. b zákon o daních z příjmů

⁵³ § 24 odst. 2 písm. j bod 4 zákon o daních z příjmů

⁵⁴ tamtéž

Pokyn D-300⁵⁵ k tomuto paragrafu (§ 24 odst. 2 písm. j) bod 4 zákona o daních z příjmů) zpřesňuje (výběr některých ustanovení), že daňovými výdaji na provoz vlastního stravovacího zařízení se rozumějí výdaje (náklady) spojené s provozem kuchyně s jídelnou, a to i tehdy, je-li příprava a výdej jídel zabezpečována jiným subjektem formou služby v tomto vlastním zařízení. Za stravování zajišťované prostřednictvím jiných subjektů je považováno stravování smluvně zabezpečené zaměstnavatelem v jiném než vlastním stravovacím zařízení nebo ve vlastním zařízení pronajatém na základě smlouvy o pronájmu. Při zajištění stravování prostřednictvím stravenek se cenou jídla rozumí hodnota stravenky včetně poplatku za zprostředkování jejího prodeje atd.

---

⁵⁵ D-300, postupu při uplatňování ustanovení z. č. 586/1992 Sb.

3 VLASTNÍ NÁVRHY SMĚRNIC

Směrnice jsou tvořeny a upravovány podle platného právního rámce České republiky s ohledem na potřeby a specifika společnosti.

3.1 PODOBA SMĚRNIC

Směrnice ve společnosti mají podobu interních dokumentů, které jsou umístěny v sídle společnosti, aby mohly být v případě potřeby okamžitě k dispozici. Každá směrnice má svoji úvodní stránku, na které jsou uvedeny potřebné náležitosti⁵⁶:

- o název účetní jednotky – PROFIT TRANS s.r.o.,
- o číslo směrnice ve formátu - rok vydání/dvojmístné číslo
- o název směrnice,
- o datum vydání a účinnosti,
- o vypracoval, kontroloval a schválil,
- o seznam pracovníků, jež směrnici obdrží (rozdělovník).

Mimo tyto informace obsahuje první stránka seznam příloh (pokud jsou nějaké ke směrnici přiloženy), údaj o počtu stran, frekvenci revize a aktualizace směrnice a osobu odpovědnou za aktuálnost směrnice. Každá směrnice je opatřena razítkem společnosti a podpisem jednoho z jednatelů, aby bylo jasně zřejmé, že se jedná o podnikový dokument, který byl schválen vedením společnosti. Návrhy titulních stránek pro vytvořené směrnice jsou v příloze k této práci.

Na začátku každé směrnice je uveden stručně její účel, rozsah platnosti a odpovědnosti a seznam nejdůležitějších legislativních pramenů. Obsah samotných směrnic je rozdělen do dvou částí. V obecné části jsou stručně uvedeny nejdůležitější informace z legislativní úpravy dané oblasti. Poslední část je věnována samotné vnitropodnikové úpravě.

---

⁵⁶ Sotona M., Vnitropodnikové směrnice – účetnictví 2005, s. 4.

3.2 ÚČTOVÝ ROZVRH

3.2.1 Účel směrnice

Účelem směrnice je stanovit seznam syntetických a analytických účtů, které účetní jednotka používá při vedení účetnictví a určit pravidla pro úpravu a archivaci účetního rozvrhu.

3.2.2 Rozsah platnosti a odpovědnosti

Směrnice je platná pro všechny pracovníky společnosti PROFIT TRANS s.r.o. Všichni pracovníci podílející se na účetních případech a pracovník odpovědný za jejich zaúčtování jsou povinni dbát zásad uvedených v této směrnici.⁵⁷

3.2.3 Důležité legislativní prameny

- o Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů,
- o Vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991Sb., ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví, ve znění pozdějších předpisů,
- o České účetní standardy,
- o Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů ve znění pozdějších předpisů.

3.2.4 Obecná část

Účtový rozvrh je sestaven na základě směrné účtové osnovy (příloha č. 4 ve vyhlášce č. 500/2002 Sb.). Je sestaven z rozvahových (aktivní a pasivní), výsledkových (náklady a výnosy) a závěrkových účtů (otevření a uzavření účtů).

Skládá se z:

- o **Syntetických účtů** – účty vytvořené v souladu se směrnou účtovou osnovou, zachycuje se na nich stav a pohyb majetku či jiných aktiv, závazků a jiných pasiv a nákladů a výnosů.

---

⁵⁷ Sotona, M. Vnitropodnikové směrnice v účetnictví. s. 119

o Analytických účtů – podrobnější členění v rámci syntetických účtů.

Hlediska pro členění analytických účtů v rámci syntetických účtů:⁵⁸

- a) členění podle jednotlivých druhů majetku, hmotně odpovědných osob a míst uložení či umístění při účtování o majetku. Odděleně se sleduje majetek zatížený zástavním právem nebo věcným břemenem, popřípadě převedené nebo poskytnuté zajištění. U pohledávek je členění podle jednotlivých dlužníků; u cenných papírů se na analytických účtech sledují cenné papíry v umořovacím řízení,
- b) členění závazků podle jednotlivých věřitelů,
- c) členění podle časového hlediska u pohledávek a závazků, to je podle § 19 odst. 7 zákona o účetnictví na krátkodobé nebo dlouhodobé pohledávky a závazky,
- d) členění na českou a cizí měnu v případech stanovených v § 4 odst. 12 zákona o účetnictví,
- e) členění podle položek účetní závěrky (včetně požadavků na sestavení přílohy),
- f) členění pro daňové účely; tzn. pro transformaci účetního výsledku hospodaření před zdaněním na daňový základ vymezený zákonem o daních z příjmů, zejména pokud jde o výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů a zdaňované příjmy pro potřeby daně z přidané hodnoty, spotřebních daní, apod.,
- g) členění pro potřeby zúčtování s institucemi sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění,
- h) členění z hlediska potřeb finančního řízení účetní jednotky,
- i) členění podle požadavků externích uživatelů údajů z účetnictví, zejména bank, burz, orgánů státní statistiky.

3.2.5 Vnitropodniková úprava

A) Základní ustanovení

Účtový rozvrh 2011 byl vytvořen na základě již přednastaveného účtového rozvrhu v účetním programu a je přizpůsoben potřebám podniku. Pokud je třeba, může být účtový rozvrh rozšířen o další účty, ale nesmí z něho být odstraňovány účty, na kterých již bylo v daném období účtováno. Účtový rozvrh je v elektronické podobě součástí účetního programu a v listinné podobě je uložen v sídle společnosti.

---

⁵⁸ Český účetní standard pro podnikatele č. 1

B) Úprava a archivace

Jestliže v následujícím účetním období nedojde k legislativním změnám nebo ke změně činnosti účetní jednotky, není nutné vytvářet nový účtový rozvrh.⁵⁹ Účtový rozvrh může být upravován (podle části A) pouze pověřeným pracovníkem, který vede účetnictví společnosti. Každou změnu v účetním rozvrhu je nutné zanést do jeho elektronické i listinné podoby.

Účetní rozvrhy pro předchozí účetní období se archivují v listinné podobě po dobu 10 let (tato doba začíná koncem účetního období, pro který byl účetní rozvrh sestaven), s označením v jakém účetním období byly používány.

C) Tvorba analytických účtů

Metodika tvorby analytických účtů vychází z Českých účetních standardů pro podnikatele. V obecné části této směrnice je uvedeno analytické členění podle Českého účetního standardu pro podnikatele č. 1 (Účty a zásady účtování na účtech). V několika dalších standardech je specifikováno analytické členění pro různé oblasti účetnictví.

Analytické účty jsou tvořeny podle

- o jednotlivých druhů majetku,
- o časového hlediska u pohledávek a závazků (krátkodobé a dlouhodobé),
- o členění na českou a cizí měnu,
- o členění pro daňové účely (daňově a daňově neuznatelné náklady a výnosy, případně zda jsou uznatelné pro snížení daňového základu).

Analytické účty je dále možné tvořit v případě potřeby podle

- o položek účetní závěrky,
- o požadavků externích uživatelů...

Analytické členění splněné prostřednictvím jiných záznamů

Členění **pohledávek** a **závazků** podle jednotlivých věřitelů a dlužníků je zajištěno v používaném účetním programu prostřednictvím účetního deníku, ve kterém jsou jed-

---

⁵⁹ Kovalíková H., Vnitřní směrnice pro podnikatele, s. 60.

noznačně uvedeny identifikační údaje dodavatelů a odběratelů pro jednotlivé účetní případy. Program je schopen generovat potřebné přehledy pohledávek a závazků podle jednotlivých subjektů i případů.

Software pro zpracování **mezd** poskytuje každý měsíc přehledné sestavy výpočtu sociálního a zdravotního pojištění podle jednotlivých pracovníků a přehledy pro jednotlivé pojišťovny. Poskytuje také informace o části zdravotního a sociálního pojištění placené zaměstnancem a zaměstnavatelem.

Hmotný a nehmotný **majetek** je evidován na inventárních kartách v písemné a elektronické podobě. Inventární karty obsahují informace o pořízení majetku, jeho zařazení do odpisové skupiny, uplatněné odpisy účetní a daňové, výši účetních a daňových opravěk a zůstatkovou cenu účetní a daňovou.

Účetní jednotka účtuje o pouze daňově uznatelných **opravných položkách a rezervách**.

D) Doporučení pro tvorbu číselných označení analytických účtů

- o analytické účty se obvykle začínají tvořit od označení 100, případně se používají čísla, která nějakým způsobem souvisí s účtovanou položkou,
- o analytické označení 900 se obvykle používá pro účty v rámci syntetických účtů, které již mají několik analytických účtů, je určeno pro položky „ostatní“,

E) Zkratky použité v účtovém rozvrhu

A ... Aktivní účet	AÚ ... Analytický účet
D ... Daňově uznatelný účet	DPH ... Daň z přidané hodnoty
EU ... Evropská unie	FÚ ... Finanční úřad
N ... Daňově neuznatelný účet	P ... Pasivní účet
RA ... Rozvaha - aktiva	RP ... Rozvaha - pasiva
SMV ... Samostatné movité věci	SÚ ... Syntetický účet
V ... Výkaz zisku a ztráty	VZP ... Všeobecná zdravotní pojišťovna
ZDP ... Zákon o daních z příjmů	

Tab. 5: Účtový rozvrh 2011

SÚ	AÚ	Název účtu		Výkaz: položka
021	000	STAVBY	A	RA: B.II.2.
021	100	Nebytové stavby		
021	200	Bytové stavby		
022	000	SAMOSTATNÉ MOVITÉ VĚCI A SOUBORY MOVITÝCH VĚCÍ	A	RA: B.II.3.
022	100	Majetek po leasingu		
022	200	Stroje a zařízení		
022	300	Dopravní prostředky		
022	900	Ostatní		
031	000	POZEMKY	A	RA: B.II.1.
031	100	Pod nebytovými stavbami		
031	200	Pod bytovými stavbami		
042	000	POŘÍZENÍ DLOUHODOBÉHO HMOTNÉHO MAJETKU	A	RA: B.II.7
042	100	Pořízení budov a staveb (bytových a nebytových)		
042	200	Pořízení strojů a zařízení		
042	300	Pořízení dopravních prostředků		
042	900	Ostatní		
081	000	OPRÁVKY KE STAVBÁM	A	RA: B.II.2.
081	100	K nebytovým stavbám		
081	200	K bytovým stavbám		
082	000	OPRÁVKY K SMV A SOUBORŮM MOVITÝCH VĚCÍ	A	RA: B.II.3.
082	200	Ke strojům a zařízením		
082	300	K dopravním prostředkům		
082	900	Ostatní		
112	000	MATERIÁL NA SKLADĚ	A	RA: C.I.1.
112	080	Náhradní díly		
112	100	Vratné propanbutanové lahve		
211	000	POKLADNA	A	RA: C.IV.1.
211	100	Pokladna CZK		
211	200	Pokladna EUR		
213	000	CENINY	A	RA: C.IV.1.
213	100	Stravenky		
213	900	Ostatní ceniny		
221	000	BANKOVNÍ ÚČTY	A	RA: C.IV.2.
221	100	Česká spořitelna CZK		
221	200	Komerční banka CZK		
221	201	Komerční banka EUR		
221	300	Citi Bank CZK		
221	301	Citi Bank EUR		
231	000	KRÁTKODOBÉ BANKOVNÍ ÚVĚRY	P	RP: B.IV.2.
231	100	Úvěr u České spořitelny v CZK		
231	200	Úvěr od VB Leasing a.s. v EUR		
261	000	PENÍZE NA CESTĚ	A	R: C.IV.1.,C.VI.2.

261	100	Peníze na cestě CZK		
261	200	Peníze na cestě EUR		
311	000	ODBĚRATELÉ	A	RA: C.II.1., C.III.1.
311	101	Krátkodobé pohledávky z obchodních vztahů v CZK		
311	102	Dlouhodobé pohledávky z obchodních vztahů v CZK		
311	201	Krátkodobé pohledávky z obchodních vztahů v EUR		
311	202	Dlouhodobé pohledávky z obchodních vztahů v EUR		
314	000	POSKYTNUTÉ PROVOZNÍ ZÁLOHY KRÁT. A DLOUHODOBÉ	A	RA: C.II.5., C.III.7.
314	100	Krátkodobé zálohy		
314	200	Dlouhodobé zálohy		
315	000	OSTATNÍ POHLEDÁVKY	A	RA: C.II.1., C.III.1
315	101	Krátkodobé pohledávky v CZK		
315	102	Dlouhodobé pohledávky v CZK		
315	201	Krátkodobé pohledávky v EUR		
315	202	Dlouhodobé pohledávky v EUR		
321	000	DODAVATELÉ	P	RP: B.III.1.
321	100	Závazky z obchodních vztahů v CZK		
321	200	Závazky z obchodních vztahů v EUR		
331	000	ZAMĚSTNANCI	P	RP: B.III.5.
331	100	Mzdové závazky		
331	200	Nárok na cestovní náhrady		
335	000	POHLEDÁVKY ZA ZAMĚSTNANCI	A	RA: C.II.7., C.III.9.
335	100	Pohledávky za vyúčtované stravenky		
335	900	Ostatní pohledávky za zaměstnanci		
336	000	ZÚČTOVÁNÍ S INSTITUCEMI SOCIÁLNÍHO ZABEZP. A ZDRAV. POJIŠTĚNÍ	P	RA: C.III.5., RP: B.III.6.
336	100	Sociální pojištění		
336	210	Zdravotní pojištění – VZP		
336	220	Zdravotní pojištění – Metal-Aliance		
336	230	Zdravotní pojištění – Zdrav. pojišťovna ministerstva vnitra		
336	300	Nemocenské dávky		
341	000	DAŇ Z PŘÍJMŮ	P	RA: C.III.6., RP: B.III.7.
341	100	Zálohy na daň z příjmů		
341	200	Doplatek daně z příjmů		
342	000	OSTATNÍ PŘÍMÉ DANĚ	P	RA: C.III.6., RP: B.III.7.
342	100	Záloha na daň z příjmů ze závislé činnosti		
342	115	Srážková daň		
343	000	DAŇ Z PŘIDANÉ HODNOTY	P	RA: C.III.6., RP: B.III.7.
343	010	DPH dovoz, plný nárok 10 %		
343	020	DPH dovoz, plný nárok 20 %		
343	110	DPH na vstupu 10 %, tuzemsko		
343	120	DPH na vstupu 20 %, tuzemsko		
343	210	DPH na výstupu 10%		
343	220	DPH na výstupu 20 %		
343	310	DPH dodání z EU povinnost 10 %		
343	320	DPH dodání z EU povinnost 20 %		

343	410	DPH dodání z EU odpočet 10 %		
343	420	DPH dodání z EU odpočet 20 %		
343	501	DPH leden – zúčtování s FÚ		
343	502	DPH únor – zúčtování s FÚ		
343	503	DPH březen – zúčtování s FÚ		
343	504	DPH duben – zúčtování s FÚ		
343	505	DPH květen – zúčtování s FÚ		
343	506	DPH červen – zúčtování s FÚ		
343	507	DPH červenec – zúčtování s FÚ		
343	508	DPH srpen – zúčtování s FÚ		
343	509	DPH září – zúčtování s FÚ		
343	510	DPH říjen – zúčtování s FÚ		
343	511	DPH listopad – zúčtování s FÚ		
343	512	DPH prosinec – zúčtování s FÚ		
345	000	OSTATNÍ DANĚ A POPLATKY	P	RA: C.III.6., RP: B.III.7.
345	100	Silniční daň		
345	200	Daň z nemovitostí		
345	900	Ostatní		
365	000	OSTATNÍ ZÁVAZKY KE SPOLEČNÍKŮM	P	RP: B.II.4., B.III.4.
365	100	Závazek ke společníkům v CZK		
365	110	Závazek ke společníkům v CZK – úrok z půjčky		
365	200	Závazek ke společníkům v EUR		
365	210	Závazek ke společníkům v EUR – úrok z půjčky		
378	000	JINÉ POHLEDÁVKY	A	RA: C.II.7., C.III.9.
378	100	Pohledávka z pojistného plnění z pojistné události na vozidle		
378	200	Pohledávka z pojistného plnění z pojistné události na zboží		
379	000	JINÉ ZÁVAZKY	P	RP: B.II.9., B.III.11.
379	100	Exekuce z mezd zaměstnanců (výživné, úvěry)		
379	200	Další srážky z mezd (škody, ...)		
379	300	Škody na dopravovaném zboží (faktury od zákazníků)		
379	400	Příspěvky na životní pojištění zaměstnanců		
379	500	Zákonné pojištění úrazů		
379	600	Pojištění léčebných výloh zaměstnanců		
379	700	Správní poplatky		
379	900	Ostatní závazky		
381	000	NÁKLADY PŘÍŠTÍCH OBDOBÍ	A	RA: D.I.1.
381	100	Splátky leasingu		
381	200	Reklamní potisky vozidel		
389	000	DOHADNÉ ÚČTY PASIVNÍ	P	RP: B.II.8., B.III.10.
389	100	Elektřina		
389	200	Plyn		
389	900	Ostatní dodávky		
391	000	OPRAVNÁ POLOŽKA K POHLEDÁVKÁM		RP: C.II.1. - 5. a 7., C.III.1. - 7. a 9.
391	100	K pohledávkám v CZK		
391	200	K pohledávkám v EUR		

395	000	VNITŘNÍ ZÚČTOVÁNÍ	A	Bez zůstatku
395	100	Zápočty pohledávek a závazků		
395	200	Interní opravy saldokonta (např. párovací symbol)		
411	000	ZÁKLADNÍ KAPITÁL	P	RP: A.I.1.
413	000	OSTATNÍ KAPITÁLOVÉ FONDY	P	RP: A.II.2.
413	100	Reprodukční hodnota dopravních prostředků po leasingu		
413	200	Ostatní kapitálové fondy		
421	000	ZÁKONNÝ REZERVNÍ FOND	P	RP: A.III.1.
428	000	NEROZDĚLENÝ ZISK MINULÝCH LET	P	RP: A.IV.1.
429	000	NEUHRAZENÁ ZTRÁTA MINULÝCH LET	P	RP: A.IV.2.
431	000	VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ VE SCHVALOVACÍM ŘÍZENÍ	P	Bez zůstatku
451	000	REZERVY PODLE ZVLÁŠTNÍCH PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ	P	RP: B.I.1.
451	110	Rezerva na opravy nebytových staveb		
451	120	Rezerva na opravy bytových staveb		
451	200	Rezerva na opravy strojů a zařízení		
451	300	Rezerva na opravy dopravních prostředků		
501	000	SPOTŘEBA MATERIÁLU	D	V: B.1.
501	070	Stavební materiál	D	
501	080	Náhradní díly	D	
501	090	Benzin	D	
501	091	Nafta	D	
501	100	Provozní kapaliny, mazadla	D	
501	110	Pracovní oděvy, pomůcky	D	
501	120	Spotřeba - drobný hmotný majetek	D	
501	900	Ostatní materiál	D	
502	000	SPOTŘEBA ENERGIE	D	V: B.1.
502	100	Elektrické energie	D	
502	200	Spotřeba zemního plynu	D	
502	300	Topný plyn do vozidel	D	
502	400	Vodné	D	
511	000	OPRAVY A UDRŽOVÁNÍ	D	V: B.2.
511	100	Opravy a udržování staveb	D	
511	200	Opravy a udržování strojů	D	
511	300	Opravy a udržování dopravních prostředků	D	
511	900	Ostatní	D	
512	000	CESTOVNÉ	D	V: B.2.
512	100	Daňově uznatelné	D	
512	200	Daňově neuznatelné – nad limit	N	
513	000	NÁKLADY NA REPREZENTACI	N	V: B.2.
513	100	Reklam. a propag. předměty s logem (do 500 Kč bez DPH)	D	
513	200	Náklady na reprezentaci daňově neuznatelné	N	
518	000	OSTATNÍ SLUŽBY	D	V: B.2.
518	110	Telefony	D	
518	120	Poštovní služby	D	
518	200	Doprava dodavatelská	D	

518	310	Nájemné	D	
518	320	Leasing	D	
518	900	Ostatní služby	D	
521	000	MZDOVÉ NÁKLADY	D	V: C.1.
521	100	Mzdové náklady - úkolová mzda	D	
521	200	Mzdové náklady - měsíční mzda	D	
524	000	ZÁKONNÉ SOCIÁLNÍ POJIŠTĚNÍ	D	V: C.3.
524	100	Sociální pojištění	D	
524	210	Zdrav. poj. – VZP	D	
524	220	Zdrav. poj. – Metal –Aliance	D	
524	230	Zdrav. poj. – Zdrav. poj. min. vnitra	D	
527	000	ZÁKONNÉ SOCIÁLNÍ NÁKLADY	D	V: C.4.
527	100	Příspěvek zaměstnavatele na stravenky	D	
527	900	Ostatní zákonné sociální náklady	D	
531	000	DAŇ SILNIČNÍ	D	V: D.
531	100	Nákladní vozidla	D	
531	200	Osobní vozidla	D	
532	000	DAŇ Z NEMOVITOSTÍ	D	V: D.
532	100	Nebytové stavby	D	
532	200	Bytové stavby	D	
538	000	OSTATNÍ DANĚ A POPLATKY	D	V: D.
538	100	Dálniční poplatky, mýtné	D	
538	200	Správní poplatky úřadům	D	
541	000	ZŮSTATKOVÁ CENA PRODANÉHO DLOUHODOBÉHO NEHMOTNÉHO A HMOTNÉHO MAJETKU	D	V: F.1.
541	110	Nebytové stavby	D	
541	120	Bytové stavby	D	
541	200	Stroje	D	
541	300	Dopravní prostředky	D	
541	400	Zůstatková cena vyřazeného majetku - daňově neúčinná	N	
542	000	PRODANÝ MATERIÁL	D	V: F.2.
542	080	Náhradní díly	D	
542	090	Benzín	D	
542	091	Nafta	D	
542	100	Propanbutanové lahve	D	
542	900	Ostatní	D	
543	000	DARY	N	V: H.
543	100	Uznatelné pro snížení daňového základu	N	
543	200	Neuznatelné pro snížení daňového základu	N	
544	000	SMLUVNÍ POKUTY A ÚROKY Z PRODLENÍ	D	V: H.
544	100	Smluvní pokuty a úroky z prodlení v CZK	D	
544	200	Smluvní pokuty a úroky z prodlení v EUR	D	
545	000	OSTATNÍ POKUTY A PENÁLE	N	V: H.
545	100	Finanční úřad	N	
545	200	Ostatní	N	
546	000	ODPIS POHLEDÁVKY	D	V: H.

546	100	Odpis pohledávky v CZK (ZDP § 24 odst. 2 písm. y)	D	
546	200	Odpis pohledávky v EUR (ZDP § 24 odst. 2 písm. y)	D	
548	000	OSTATNÍ PROVOZNÍ NÁKLADY		V: H.
548	100	Poplatky bance	D	
548	200	Zaokrouhlení	D	
548	900	Ostatní provozní náklady nedaňové	N	
549	000	MANKA A ŠKODY Z PROVOZNÍ ČINNOSTI	D	V: H.
549	110	Na dlouhodobém majetku	D	
549	120	Na dlouhodobém majetku daňově neuznatelné	N	
549	210	Na materiálu	D	
549	220	Na materiálu daňově neuznatelné	N	
551	000	ÚČETNÍ ODPISY DL. NEHMOT. A HMOT. MAJETKU	N	V: E.
551	110	Nebytové stavby	N	
551	120	Bytové stavby	N	
551	200	Stroje a zařízení	N	
551	300	Dopravní prostředky	N	
551	900	Ostatní	N	
552	000	TVORBA A ZÚČTOVÁNÍ REZERV PODLE ZVLÁŠTNÍCH PŘEDPISŮ	D	V: G.
552	110	Na opravy nebytových staveb	D	
552	120	Na opravy bytových staveb	D	
552	200	Na opravy strojů a zařízení	D	
552	300	Na opravy dopravních prostředků	D	
558	000	TVORBA ZÁKONNÝCH OPRAVNÝCH POLOŽEK V PROVOZNÍ ČINNOSTI	D	V: G.
558	100	Opravné položky k pohledávkám za dlužníky v konkurzním řízení	D	
558	200	Opravné položky k ostatním pohledávkám	D	
562	000	ÚROKY	D	V: N.
562	100	Z krátkodobých závazků	D	
562	200	Z dlouhodobých závazků	D	
563	000	KURZOVÉ ZTRÁTY	D	V: O.
563	100	Z pohledávek a závazků	D	
563	200	Z přepočtu finančních prostředků a cenin	D	
568	000	OSTATNÍ FINANČNÍ NÁKLADY	D	V: O.
568	100	Pojištění budov, staveb	D	
568	200	Pojištění strojů a zařízení	D	
568	300	Pojištění dopravních prostředků	D	
568	400	Příspěvky na životní pojištění zaměstnanců	D	
568	500	Zákonné pojištění úrazů	D	
568	600	Pojištění léčebných výloh zaměstnanců	D	
582	000	ŠKODY	D	V: R.
582	100	Škody daňově uznatelné	D	
582	200	Škody daňově neuznatelné	N	
591	000	DAŇ Z PŘÍJMU Z BĚŽNÉ ČINNOSTI - SPLATNÁ	N	V: Q.1.
592	000	DAŇ Z PŘÍJMU Z BĚŽNÉ ČINNOSTI - ODLOŽENÁ	N	V: Q.2.

593	000	DAŇ Z PŘÍJMU Z MIMOŘ. ČINNOSTI - SPLATNÁ	N	V: S.1.
594	000	DAŇ Z PŘÍJMU Z MIMOŘ. ČINNOSTI - ODLOŽENÁ	N	V: S.2.
602	000	TRŽBY Z PRODEJE SLUŽEB	D	V: II.1.
602	100	Provedená doprava	D	
602	200	Služby pneuservisu	D	
642	000	TRŽBY Z PRODEJE MATERIÁLU	D	V: III.2.
642	080	Náhradní díly	D	
642	090	Benzín	D	
642	091	Nafta	D	
642	900	Ostatní	D	
644	000	SMLUVNÍ POKUTY A ÚROKY Z PRODLENÍ	D	V: IV.
644	100	Smluvní pokuty a úroky z prodlení v CZK	D	
644	200	Smluvní pokuty a úroky z prodlení v EUR	D	
646	000	VÝNOSY Z ODEPSANÝCH POHLEDÁVEK	D	V: IV.
646	100	Z pohledávek v CZK	D	
646	200	Z pohledávek v EUR	D	
648	000	JINÉ PROVOZNÍ VÝNOSY	D	V: IV.
648	100	Zaokrouhlení	D	
648	200	Plnění pojišťovny	D	
648	300	Ostatní provozní výnosy	D	
662	000	ÚROKY	D	V: X.
662	100	Ze zůstatku na účtech vedených v CZK	D	
662	200	Ze zůstatku na účtech vedených v EUR	D	
663	000	KURZOVÉ ZISKY	D	V: XI.
663	100	Z pohledávek a závazků	D	
663	200	Z přepočtu finančních prostředků a cenin	D	
668	000	OSTATNÍ FINANČNÍ VÝNOSY	D	V: XI.
688	100	Plnění od pojišťovny - budov, staveb	D	
688	200	Plnění od pojišťovny - strojů a zařízení	D	
688	300	Plnění od pojišťovny - dopravních prostředků	D	
701	000	POČÁTEČNÍ ÚČET ROZVAŽNÝ	-	Závěrkový účet
702	000	KONEČNÝ ÚČET ROZVAŽNÝ	-	Závěrkový účet
710	000	ÚČET ZISKŮ A ZTRÁT	-	Závěrkový účet

Zdroj: vlastní zpracování dle informací z podniku a těchto zdrojů: Procházková, D.; Vlach, P. Vzorový účtový rozvrh, rozvaha a výsledovka 2011, s.6 – 15; Kovalíková H., Vnitřní směrnice pro podnikatele, s.64 – 67; Daňově neuznatelné náklady v účtovém rozvrhu podnikatele. Daně a účetnictví [online]. 20.3.2009, 2009, 4, [cit. 2011-05-07].

Dostupný z WWW: <<http://www.i-poradce.cz/SubPages/OtvorDokument/Clanok.aspx?idclanok=102451>>.

3.3 PRACOVNÍ CESTY A CESTOVNÍ VÝDAJE

3.3.1 Účel směrnice

Účelem této směrnice je stanovit zásady uplatňované při řešení problematiky tuzemské a zahraniční pracovní cesty zaměstnanců a jejich nároky na náhradu cestovních výdajů. Směrnice obsahuje pravidla pro plánování, vykonávání, poskytování záloh a vyúčtování pracovních cest.

3.3.2 Rozsah platnosti a odpovědnosti

Směrnice je platná pro všechny pracovníky společnosti PROFIT TRANS s.r.o. Všichni pracovníci podílející se na účetních případech a pracovník odpovědný za jejich zaúčtování jsou povinni dbát zásad uvedených v této směrnici.⁶⁰

3.3.3 Důležité legislativní prameny

- o Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů,
- o Vyhlášky vydávané k zákoníku práce (obsahují sazby základních náhrad, stravného a ceny pohonných hmot),
- o Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů ve znění pozdějších předpisů.

3.3.4 Obecná část

V této části jsou uvedena vybraná a částečně přestylizovaná ustanovení zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

A) Pracovní cesta a cestovní výdaje

Pracovní cesta je časově omezené vyslání zaměstnance zaměstnavatelem k výkonu práce mimo sjednané místo výkonu práce. Zaměstnavatel může vyslat zaměstnance jen na základě dohody s ním. Zaměstnanec na pracovní cestě koná práci podle pokynů vedoucího zaměstnance, který ho na pracovní cestu vyslal.⁶¹

---

⁶⁰ Sotona, M. Vnitropodnikové směrnice v účetnictví. s. 119

⁶¹ § 42 zákoník práce

Cestovní výdaje a jejich náhrada

Cestovními výdaji, za které poskytuje zaměstnavatel zaměstnanci cestovní náhrady, se rozumí výdaje, které vzniknou zaměstnanci při:

- a) pracovní cestě
- b) cestě mimo pravidelné pracoviště,
- c) cestě v souvislosti s mimořádným výkonem práce mimo rozvrh směn v místě výkonu práce nebo pravidelného pracoviště,
- d) přeložení (§ 43),
- e) přijetí do zaměstnání v pracovním poměru,
- f) výkonu práce v zahraničí.⁶²

Zaměstnavatel je povinen za stanovených podmínek poskytnout zaměstnanci náhradu:

- a) jízdních výdajů,
- b) jízdních výdajů k návštěvě člena rodiny,
- c) výdajů za ubytování,
- d) zvýšených stravovacích výdajů („stravné“),
- e) nutných vedlejších výdajů.

Zaměstnavatel může poskytovat i další náhrady výdajů, ale za cestovní náhrady se považují pouze ty, které byly poskytnuty v souladu s § 152.⁶³

B) Specifika zahraniční pracovní cesty

Zahraniční pracovní cesta je cesta konaná mimo územní České republiky. Zaměstnavatel poskytne zaměstnanci při zahraniční pracovní cestě stravné v cizí měně („zahraniční stravné“).

Sjedná-li zaměstnavatel nebo určí před vysláním zaměstnance na zahraniční pracovní cestu základní sazbu **zahraničního stravného**, musí tato základní sazba činit v celých měnových jednotkách, s přihlédnutím k podmínkám zahraniční pracovní cesty a způsobu stravování, nejméně 75 % ... základní sazby zahraničního stravného stanove-

---

⁶² § 152 zákoník práce

⁶³ § 156 zákoník práce

né pro příslušný stát prováděcím právním předpisem vydaným podle § 189. Jestliže zaměstnavatel nepostupuje podle věty první, určí zaměstnanci zahraniční stravné z výše základní sazby zahraničního stravného stanovené prováděcím právním předpisem vydaným podle § 189. Výši zahraničního stravného určí zaměstnavatel ze základní sazby zahraničního stravného sjednané nebo stanovené pro stát, ve kterém zaměstnanec stráví v kalendářním dni nejvíce času.⁶⁴

C) Vyúčtování pracovní cesty

Do 10 dnů po ukončení pracovní cesty je zaměstnanec povinen předložit písemné doklady potřebné k vyúčtování cestovních náhrad a také vrátit nevyúčtovanou zálohu. Zaměstnavatel musí do 10 dnů od předložení potřebných dokladů provést vyúčtování a uspokojit zaměstnance. Tyto lhůty platí, pokud se zaměstnanec a zaměstnavatel nedohodnou jinak.⁶⁵

3.3.5 Vnitropodniková úprava

A) Základní ustanovení

Při běžných pracovních cestách zaměstnanců (jízda s nákladním automobilem) se zaměstnavatel se zaměstnancem dohodne před samotnou pracovní cestou na datum odjezdu, předběžném datu návratu, již známých zastávkách (vykládka a nakládka) při pracovní cestě a na vyplacení zálohy a její výši. Tato dohoda nemusí být v písemné podobě. V průběhu pracovní cesty se mohou přidávat a měnit místa zastávek a také se může posunout datum návratu z pracovní cesty.

Řidiči nákladních automobilů si během pracovní cesty vedou záznam o době řízení vozidla, bezpečnostních přestávkách a době odpočinku.

Jestliže je to nutné vzhledem k povaze pracovní cesty zaměstnance (nejedná se o běžnou pracovní cestu zaměstnance - řidiče nákladního automobilu), dohodne zaměstnavatel se zaměstnancem podmínky pracovní cesty vždy před uskutečněním pracovní cesty

---

⁶⁴ § 170 odst. 2 zákoník práce

⁶⁵ § 183 zákoník práce

písemnou formou v Příkazu k pracovní cestě. Tento dokument obsahuje všechna důležitá ujednání zaměstnance se zaměstnavatelem. Jde především o datum a čas nástupu k pracovní cestě, datum ukončení pracovní cesty, trasu pracovní cesty, dopravní prostředek, výši poskytnutého stravného, vyplacení zálohy atd.

B) Tuzemská pracovní cesta

Stravné

Zaměstnavatel poskytne zaměstnanci za každý kalendářní den pracovní cesty podle doby jejího trvání určitou výši stravného viz tabulka 6.

Tab. 6: Stravné při tuzemské pracovní cestě

Doba trvání pracovní cesty	Stravné v Kč
5 – 12 hodin	63,00
12 – 18 hodin	95,00
Déle než 18 hodin	149,00

Zdroj: vlastní zpracování dle vyhlášky č. 377/2010 Sb.

Pokud bylo zaměstnanci během pracovní cesty poskytnuto jídlo, které má charakter snídaně, oběda nebo večeře, na které zaměstnanec finančně nepřispíval, zaměstnanci bude kráceno za každé jídlo uvedené ve vyúčtování stravné o níže uvedenou hodnotu.

Tab. 7: Krácení stravného při tuzemské pracovní cestě

Doba trvání pracovní cesty	Krácení
5 – 12 hodin	70 %
12 – 18 hodin	35 %
Déle než 18 hodin	25 %

Zdroj: vlastní zpracování dle zákoníku práce

Během návštěvy člena rodiny nebo v průběhu dohodnutého přerušení pracovní cesty z důvodu na straně zaměstnance, nemá zaměstnanec na stravné nárok.⁶⁶

⁶⁶ Stravné: § 163 zákoník práce

Doprava a jízdní výdaje

Zaměstnavatel určí zaměstnanci dopravní prostředek, který má při pracovní cestě použít. Náhradu jízdních výdajů za použití určeného hromadného dopravního prostředku dálkové přepravy a taxislužby poskytne zaměstnanci v prokázané výši.

Zaměstnavatel se také může dohodnout se zaměstnancem na **použití silničního motorového vozidla**, s výjimkou vozidla poskytnutého zaměstnavatelem. V tomto případě náleží zaměstnanci za každý 1 km jízdy základní náhrada a náhrada výdajů za spotřebovanou pohonnou hmotu.

Tab. 8: Výše základní náhrady v Kč

Typ vozidla	Základní náhrada
Jednostopá vozidla	1,00
Osobní silniční motorová vozidla	3,70

Zdroj: vlastní zpracování dle vyhlášky č.377/2010 Sb.

Cenu pohonné hmoty prokáže zaměstnanec dokladem o nákupu, ze kterého musí být patrná souvislost s pracovní cestou. Pokud zaměstnanec důvěryhodným způsobem cenu pohonné hmoty neprokáže, zaměstnavatel použije pro určení výše náhrady průměrnou cenu příslušné pohonné hmoty určenou prováděcím právním předpisem vydaným podle § 189 zákoníku práce.

Spotřeba pohonné hmoty bude vypočítána z údajů o spotřebě uvedených v technickém průkazu použitého vozidla, který je zaměstnanec povinen zaměstnavateli předložit. V případě, že technický průkaz vozidla neobsahuje potřebné údaje, přísluší zaměstnanci náhrada výdajů za pohonné hmoty pouze pokud prokáže spotřebu pohonné hmoty technickým průkazem vozidla shodného typu a se shodným objemem válců.

Zaměstnavatel uhradí zaměstnanci při pracovní cestě náhradu **výdajů na místní hromadnou dopravu** v obci, kde má zaměstnanec sjednané místo výkonu práce. Náleží mu

náhrada ve výši odpovídající ceně jízdného platného v době konání této pracovní cesty.⁶⁷

Výdaje na ubytování

Jsou to výdaje na ubytování, které zaměstnanec musel vynaložit v souladu s podmínkami dané pracovní cesty, a to ve výši, kterou zaměstnavateli prokáže. Doklad za ubytování musí být vystaven na obchodní jméno zaměstnavatele a musí zde být uvedeno jméno ubytovaného zaměstnance.

Po dobu návštěvy člena rodiny hradí zaměstnavatel zaměstnanci prokázané výdaje za ubytování, pokud si je musel zaměstnanec vzhledem k podmínkám pracovní cesty nebo ubytovacích služeb zachovat.

V případě předem dohodnutého přerušení pracovní cesty z důvodů na straně zaměstnance zaměstnavatel neposkytuje zaměstnanci náhradu výdajů za ubytování, i když je musel zaměstnanec po tuto dobu hradit.⁶⁸

Nutné vedlejší výdaje

Jsou to výdaje vzniklé zaměstnanci v souvislosti s pracovními úkony na pracovní cestě. Jde např. o: parkovné, přeprava zavazadel, nákup pohonných hmot. Zaměstnanec má nárok na jejich náhradu ve výši, kterou zaměstnavateli prokáže. V případě, že nemůže výši prokázat, zaměstnavatel mu poskytne náhradu odpovídající ceně věcí a služeb obvyklých v době a místě konání pracovní cesty.⁶⁹

Zálohy

Zaměstnanec dostane zálohu na tuzemskou pracovní cestu, pokud o ni požádá zaměstnavatele. Zálohu obdrží před začátkem pracovní cesty v hotovosti.

---

⁶⁷ Doprava a jízdní výdaje: § 157 – 160 zákoník práce

⁶⁸ Výdaje na ubytování: § 162 zákoník práce

⁶⁹ § 164 zákoník práce

C) Zahraniční pracovní cesta

Pro časovou hranici pobytu v daném státě platí:

- a) při výjezdu z území České republiky do zahraničí okamžik překročení hranice nebo pravidelný odlet leteckého spoje uvedený v letovém řádu,
- b) při přejezdu z jednoho cizího státu do druhého totéž,
- c) při návratu ze zahraničí na území České republiky okamžik překročení hranice nebo pravidelný přílet leteckého spoje podle letového řádu,
- d) v případě zpoždění odletu, příp. příletu, doloží zaměstnanec tuto skutečnost dokladem o zpoždění vydaným příslušnou leteckou společností, případně příslušnou kanceláří letiště,
- e) při použití trajektu okamžik nalodění.⁷⁰

Zahraniční stravné

Zaměstnancům náleží zahraniční stravné v cizí měně ve výši základní sazby. Na předpokládané výši stravného se dohodne zaměstnavatel se zaměstnancem před začátkem pracovní cesty. Základní sazba je určena v celých měnových jednotkách, s přihlédnutím k podmínkám zahraniční pracovní cesty. Tato sazba je určena pro každý stát prováděcím právním předpisem vydaným podle § 189 zákoníku práce. Pro rok 2011 jsou sazby uvedeny ve vyhlášce č. 350/2010 Sb.

V následující tabulce je přehled základních sazeb zahraničního stravného pro vybrané evropské státy pro rok 2011.

---

⁷⁰ Kovalíková H., Vnitřní směrnice pro podnikatele, s.140.

Tab. 9: Základní sazby zahraničního stravného pro vybrané státy

Země	Základní sazba	Měna	Trvání pracovní cesty			Stravné na limit (40 %)
			1 - 6 h.	6 - 12 h.	déle než 12 h.	
Dánsko	50,00	EUR	12,50	25,00	50,00	20,00
Francie	45,00	EUR	11,25	22,50	45,00	18,00
Chorvatsko	40,00	EUR	10,00	20,00	40,00	16,00
Lichtenštejnsko	45,00	EUR	11,25	22,50	45,00	18,00
Lucembursko	45,00	EUR	11,25	22,50	45,00	18,00
Maďarsko	35,00	EUR	8,75	17,50	35,00	14,00
Německo	45,00	EUR	11,25	22,50	45,00	18,00
Nizozemskou	45,00	EUR	11,25	22,50	45,00	18,00
Polsko	35,00	EUR	8,75	17,50	35,00	14,00
Rakousko	45,00	EUR	11,25	22,50	45,00	18,00
Rumunsko	35,00	EUR	8,75	17,50	35,00	14,00
Slovensko	30,00	EUR	7,50	15,00	30,00	12,00
Slovinsko	35,00	EUR	8,75	17,50	35,00	14,00
Švýcarsko	75,00	CHF	18,75	37,50	75,00	30,00
Velká Británie	40,00	GBP	10,00	20,00	40,00	16,00

Zdroj: vlastní zpracování dle vyhlášky č. 350/2010 Sb.

Výše zahraničního stravného se upravuje podle doby strávené v zahraničí viz. tabulka č. 10.

Tab. 10: Výše stravného dle doby strávené v zahraničí

Doba strávená mimo ČR	Výše stravného
Méně než 1 hodina	stravné se neposkytuje
1 – 6 hodin	$\frac{1}{4}$
6 – 12 hodin	$\frac{1}{2}$
Déle než 12 hodin	základní sazba

Zdroj: vlastní zpracování dle zákoníku práce

Stravné se určuje v částkách a měnách podle států a doby, které na jejich území zaměstnanec strávil. Na žádost zaměstnance může být stravné vyplaceno v českých korunách nebo v jiné cizí směnitelné měně. Pro přepočet se použije směnný kurz devizového trhu vyhlášený Českou národní bankou.

Doby strávené mimo území České republiky, které trvají 1 hodinu a déle, se při více zahraničních pracovních cestách v jednom kalendářním dni sčítají (pro účely určení zahraničního stravného). Doby, za které nevznikl zaměstnanci nárok na zahraniční stravné, se připočítávají k době rozhodné pro poskytnutí stravného (více §163 zákoník práce).

Bylo-li zaměstnanci poskytnuto během zahraniční pracovní cesty jídlo charakteru snídaně, obědu nebo večeře, na které zaměstnanec finančně nepřispívá, zaměstnavatel krátí jeho zahraniční stravné ve výši základní sazby podle následující tabulky.

Tab. 11: Krácení stravného při zahraniční pracovní cestě

Doba trvání pracovní cesty	Výše základní sazby	Krácení (za 1 jídlo)
1 - 6 hodin	$\frac{1}{4}$	70 %
6 - 12 hodin	$\frac{1}{2}$	35 %
Déle než 12 hodin	základní sazba	25 %

Zdroj: vlastní zpracování dle zákoníku práce

Po dobu návštěvy člena rodiny nebo po dobu dohodnutého přerušení zahraniční pracovní cesty z důvodů na straně zaměstnance, zahraniční stravné zaměstnanci nepřísluší. Doba rozhodná pro právo na zahraniční stravné před návštěvou člena rodiny nebo dohodnutým přerušením zahraniční pracovní cesty z důvodu na straně zaměstnance končí ukončením výkonu práce nebo jiným předem dohodnutým způsobem. Po návštěvě člena rodiny nebo přerušení zahraniční pracovní cesty z důvodů na straně zaměstnance začíná současně se začátkem výkonu práce, nebo jiným předem dohodnutým způsobem.⁷¹

⁷¹ Zahraniční stravné: § 170 zákoník práce

Stravné nad limit

Zaměstnanci je poskytováno stravné nad limit až do výše 40 % základní výše zahraničního stravného. Při využití stravného nad limit nemusí zaměstnanci předkládat potvrzený doklad. Jeho výše bude dohodnuta v Příkazu k zahraniční pracovní cestě. Výše stravného nad limit se stanoví podle počtu zastávek při pracovní cestě na naložení a vyložení přepravovaného zboží, ročního období (vliv na náročnost cesty) a podle dalších kritérií (např. doba čekání na nakládku/vykládku), pokud se na nich zaměstnavatel se zaměstnancem dohodnou.

Tab. 12: Určení výše stravného nad limit

Počet zastávek (nakládka, vykládka)	Výše stravného nad limit*	
	Letní období (1.4. – 31.10.)	Zimní období (1.11. – 31.3.)
Max. 3	75 %	90 %
4 - 6	90 %	100 %
7 a více	100 %	100 %

*Výše stravného nad limit = základní sazba zahraničního stravného * 0,40

Zdroj: vlastní zpracování dle informací z podniku

Doprava

V případě, že se zaměstnavatel dohodne se zaměstnancem, že při pracovní cestě zaměstnanec použije silniční motorové vozidlo, s výjimkou vozidla zaměstnavatele, má zaměstnanec nárok na sazbu základní náhrady za každý 1 km jízdy a spotřebované pohonné hmoty.

Zaměstnavatel je povinen uhradit pouze náhradu za spotřebovanou pohonnou hmotu v cizí měně a doložené ceně za kilometry ujeté mimo území České republiky. V případě, že zaměstnanec nemůže z vážných důvodů doklad o nákupu pohonné hmoty předložit, může zaměstnavatel poskytnout náhradu za spotřebované pohonné hmoty v cizí měně i na základě jeho prohlášení o skutečně vynaložené ceně pohonné hmoty a důvodech jejího nedoložení.⁷²

⁷² Doprava: § 157 – 160 zákoník práce

Záloha

Zaměstnanci dostávají zálohu na zahraniční pracovní cestu v rámci Evropy v EUR, v případě, že se zaměstnanec se zaměstnavatelem nedomluví na jiné měně. Výše zálohy se stanovuje podle délky pracovní cesty, její náročnosti na nutné cestovní výdaje (např. ubytování, mýtné, trajekty, parkovné...), podle výše předpokládaného stravného a stravného nad limit. Stravné může být vyplaceno v české nebo jiné měně, viz výše v části o zahraničním stravném.

D) Vyúčtování pracovní cesty

Po ukončení pracovní cesty předloží zaměstnanec zaměstnavateli do 10 dnů všechny potřebné doklady k vyúčtování pracovní cesty (záznam o době řízení vozidla, bezpečnostních přestávkách a době odpočinku, doklady o přepravovaném nákladu, doklady o vedlejších nákladech cesty). Odpovědný pracovník na základě těchto předložených dokladů vyplní formulář Vyúčtování pracovní cesty, podle kterého bude provedeno finanční vyrovnání případných pohledávek nebo závazků zaměstnance ve lhůtě 5 dnů. Částka konečných výdajů v české měně se zaokrouhlí na celé koruny nahoru.

Je-li částka zálohy na zahraniční pracovní cestu vyšší, než jsou oprávněné nároky zaměstnance, zaměstnanec vrátí tuto částku zaměstnavateli v měně, ve které dostal proplacenou zálohu do pokladny, pokud se se zaměstnavatelem nedohodnou jinak.

Je-li částka zálohy na zahraniční pracovní cestu nižší, než jsou oprávněné nároky zaměstnance, zaměstnavatel proplatí zaměstnanci tuto částku v české měně, pokud se nedohodnou jinak. Proplacení může být provedeno z pokladny nebo převodem na zaměstnancův účet.

V případě přepočtu cizí měny se používá kurz ke dni vyplacení zálohy na pracovní cestu vyhlášený ČNB nebo kurz, za který vyměnil zaměstnanec poskytnutou měnu v zahraničí za jinou měnu a který tento zaměstnanec věrohodně doloží.⁷³

---

⁷³ Vyúčtování pracovní cesty: § 183 zákoník práce

3.4 POUŽÍVÁNÍ CIZÍCH MĚN, KURZOVÉ ROZDÍLY

3.4.1 Účel směrnice

Účelem směrnice je stanovit pravidla pro používání kurzů cizích měn a vyúčtování kurzových rozdílů pro měny, jejichž kurz je vyhlášován Českou národní bankou.

3.4.2 Rozsah platnosti a odpovědnosti

Směrnice je platná pro všechny pracovníky společnosti PROFIT TRANS s.r.o. Všichni pracovníci podílející se na účetních případech a pracovník odpovědný za jejich zaúčtování jsou povinni dbát zásad uvedených v této směrnici.⁷⁴

3.4.3 Důležité legislativní prameny

- o Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů,
- o Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů,
- o Zákon č. 253/2004 Sb. o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů,
- o Vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů,
- o České účetní standardy (především standard č. 6).

3.4.4 Obecná část

Okamžik ocenění účetního případu je podle § 24 odst. 6 zákona o účetnictví:

- a) okamžik uskutečnění účetního případu,
- b) je ocenění ke konci rozvahového dne nebo k jinému okamžiku, k němuž se účetní závěrka sestavuje.

Uskutečněním účetního případu u kurzových rozdílů, které vznikají v průběhu účetního období při ocenění majetku a závazků uvedených v § 4 odst. 12 zákona o účetnictví, se rozumí zejména:

- a) úhrada závazku a inkaso pohledávky,

---

⁷⁴ Sotona, M. Vnitropodnikové směrnice v účetnictví. s. 119

- b) postoupení pohledávky a vklad pohledávky,
- c) převzetí dluhu u původního dlužníka,
- d) vzájemné započtení pohledávek,
- e) úhrada úvěru nebo půjčky novým úvěrem nebo půjčkou,
- f) převod záloh na úhradu pohledávek a závazků.

Kurzové rozdíly nevznikají při:

- a) oznámení o změně věřitele u dlužníka a u věřitele v případě, že za jeho dlužníka bude plnit dlužník jiný,
- b) dohodě o změně zahraničních měn pro úhrady nebo inkasa bez pohybu peněžních prostředků s výjimkou změny na Kč,
- c) splácení peněžitých vkladů do obchodní společnosti a družstev.⁷⁵

Základní pravidla pro účtování kurzových rozdílů jsou stanoveny v § 60 vyhlášky 500/2002 Sb. Kurzové rozdíly se účtují na vrub účtu finančních nákladů nebo ve prospěch účtu finančních výnosů.

3.4.5 Vnitropodniková úprava

Účetní jednotka používá pro přepočet cizích měn pevný a denní kurz. Pevný kurz se stanovuje podle kurzu vyhlášeného Českou národní bankou k poslednímu dni předchozího roku. Pro rok 2011 je to 31.12.2010. Tento kurz se používá celé účetní období. Denní kurz je stanovený podle kurzu vyhlášeného ČNB pro tento den. Během víkendu a ve dnech pracovního volna ČNB nevyhlašuje kurzy, používá se kurz naposledy vyhlášený až do jeho aktualizace.

Účetní jednotka účtuje o kurzových rozdílech, které vznikají:

- o ke konci rozvahového dne (nebo k jinému okamžiku, k němuž je sestavována účetní závěrka) – zaúčtují se kurzové rozdíly peněžních prostředků (bankovní účty, pokladny) a cenin, pokud je jejich nominální hodnota v cizí měně a kurzové rozdíly, které vzniknou při přepočítání pohledávek a závazků v cizí měně na novou hodnotu v domácí měně,

---

⁷⁵ Kurzové rozdíly – Český účetní standard pro podnikatele č. 6

o při ocenění pohledávek a závazků (v §4 odst. 12 zákon o účetnictví) k okamžiku uskutečnění účetního případu (viz obecná část).

Kurzové rozdíly se účtují do nákladů (563 - Kurzové ztráty) nebo do výnosů (663 - Kurzové zisky).

Tab. 13: Používání kurzů pro jednotlivé druhy účetních operací

Účetní operace		Kurz
Přepočet operací v hotovosti a na běžném účtu		pevný kurz
Závazky v cizí měně	vůči společnosti se sídlem v EU	pevný kurz
	vůči společnosti ze třetích zemí (pokud překročí limit pro osvobození od DPH *)	přepočítací kurz na JSD**
	vůči společnosti se sídlem v ČR	kurz na faktuře
Pohledávky v cizí měně		pevný kurz
Závazky v cizí měně při dovozu pro potřeby DPH		denní kurz
Pohledávky v cizí měně při vývozu pro potřeby DPH		denní kurz
Poskytnutí zálohy na zahraniční pracovní cestu		kurz ke dni poskytnutí zálohy
Vypořádání zahraniční pracovní cesty se zaměstnancem		kurz ke dni poskytnutí zálohy
Zaúčtování zahraniční pracovní cesty		denní kurz
Přepočet neuhrazených závazků v cizí měně k 31.12.2011		kurz k 31.12.2011
Přepočet neuhrazených pohledávek v cizí měně k 31.12.2011		kurz k 31.12.2011
Přepočet konečného zůstatku valutových pokladen k 31.12.2011		kurz k 31.12.2011
Přepočet konečného zůstatku devizových účtů k 31.12.2011		kurz k 31.12.2011

* od 1.1.2011 do 31.3.2011 je hodnota stanovena na 150 EUR

od 1.4.2011 je hodnota snížena na 22 EUR⁷⁶ (§7 odst. 3 písm. a) zákon o DPH)

** JSD = Jednotný správní doklad

Zdroj: vlastní zpracování dle informací z podniku a Kovalíková, H., Vnitřní směrnice pro podnikatele, s.147.

⁷⁶ CZ - Ebay.cz [online]. 2011 [cit. 2011-05-01]. Dostupné z WWW: <<http://www.cz-ebay.cz/celnice-dhl-usps.htm>>.

3.5 STRAVOVÁNÍ ZAMĚSTNANCŮ A PŘÍSPĚVEK NA STRAVOVÁNÍ

3.5.1 Účel směrnice

Účelem směrnice je stanovit pravidla pro poskytování příspěvku na stravování od zaměstnavatele zaměstnanci prostřednictvím stravenek. Směrnice dále obsahuje obecná ustanovení o stravování zaměstnanců a informace o vydávání, evidování, nakupování a účtování stravenek v podniku. Stravování během pracovní cesty zaměstnance je náplní směrnice Pracovní cesty a cestovní výdaje.

3.5.2 Rozsah platnosti a odpovědnosti

Směrnice je platná pro všechny pracovníky společnosti PROFIT TRANS s.r.o. Všichni pracovníci podílející se na účetních případech a pracovník odpovědný za jejich zaúčtování jsou povinni dbát zásad uvedených v této směrnici.⁷⁷

3.5.3 Důležité legislativní prameny

- o Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů,
- o Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů,
- o Pokyn D-300 k jednotnému postupu při uplatňování některých ustanovení zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

3.5.4 Obecná část

Obecná část se skládá z vybraných ustanovení zákoníku práce, zákonu o daních z příjmů a Pokynu D-300.

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů

Zaměstnavatel je povinen umožnit zaměstnancům stravování. Tato povinnost odpadá vůči zaměstnancům vyslaným na pracovní cestu. V kolektivní smlouvě nebo ve vnitřním předpisu mohou být stanoveny další podmínky pro vznik práva na toto stravování a pro výši finančního příspěvku zaměstnavatele. Také zde může být uveden okruh za-

---

⁷⁷ Sotona, M. Vnitropodnikové směrnice v účetnictví. s. 119

městnanců, kterým se toto stravování poskytuje, jeho organizace, způsob provádění a financování zaměstnavatelem.⁷⁸

Pro účely úpravy pracovní doby a doby odpočinku je za směnnou považována ta část týdenní pracovní doby bez práce přesčas, kterou je zaměstnanec na základě předem stanoveného rozvrhu pracovních směn povinen odpracovat.⁷⁹ Délka směny nesmí při rovnoměrném rozvržení pracovní doby přesáhnout 9 hodin.⁸⁰

Zaměstnanec má nejdéle po 6 hodinách nepřetržité práce nárok na přestávku na jídlo a oddech, která bude trvat nejméně 30 minut. Jde-li o práce, které není možné přerušit, je nutné zajistit zaměstnanci přiměřenou dobu na jídlo a oddech a tato doba se započítává do pracovní doby. Přestávky na jídlo a oddech se neposkytují na začátku a na konci pracovní doby a nezapočítávají se do pracovní doby.⁸¹

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

Hodnota stravování poskytovaná zaměstnavatelem jako nepeněžní plnění zaměstnancům ke spotřebě na pracovišti nebo v rámci závodního stravování zajištěného prostřednictvím jiných subjektů je osvobozena od daně z příjmů (zaměstnanců).⁸²

Výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů jsou také výdaje na provoz vlastního stravovacího zařízení, kromě hodnoty potravin, nebo příspěvky na stravování zajišťované prostřednictvím jiných subjektů a poskytované až do výše 55 % ceny jednoho jídla za jednu směnu, maximálně však do výše 70 % stravného určeného pro zaměstnance v § 6 odst. 7 písm. a) při trvání pracovní cesty 5 – 12 hodin. Příspěvek na stravování lze uplatnit jako výdaj, pokud byl zaměstnanec v práci během stanovené směny alespoň 3 hodiny.⁸³

---

⁷⁸ §236 zákoníku práce

⁷⁹ § 78 odst. 1 písm. c zákoník práce.

⁸⁰ § 82 zákoník práce.

⁸¹ § 88 zákoník práce.

⁸² § 6 odst. 9 písm. b) zákon o daních z příjmů.

⁸³ § 24 odst. 2 písm. j bod 4. zákon o daních z příjmů.

Pokyn D–300

„19. ... Při zajištění stravování prostřednictvím stravenek se cenou jídla rozumí hodnota stravenky včetně poplatku za zprostředkování jejího prodeje. Bude-li při nerovnoměrném rozvržení pracovní doby v souladu se zákoníkem práce směna včetně přestávky v práci delší než 11 hodin, považuje se za daňový výdaj příspěvek na další jedno jídlo. Pro posouzení doby trvání pracovní směny je rozhodná délka pracovní směny stanovená zaměstnavatelem konkrétnímu zaměstnanci v souladu se zákoníkem práce.,”⁸⁴

3.5.5 Vnitropodniková úprava

A) Základní ustanovení

1. Podnik zabezpečuje stravování zaměstnanců formou příspěvku na stravenky. Stravenky jsou poskytovány na ty pracovní dny, ve kterých zaměstnanec splní zákonné podmínky (viz bod 2) na příspěvek na stravování formou stravenek.
2. Stravenky lze poskytnout zaměstnanci za podmínky, že odpracoval ze směny alespoň 3 hodiny. Příspěvek nelze poskytnout těm zaměstnancům, kterým v průběhu směny vznikl nárok na stravné v souvislosti s pracovní cestou podle zákoníku práce, pokud jejich cesta trvala déle než 5 hodin a měli nárok na stravné.
3. Za evidenci stravenek, jejich výdej, objednávání a vyúčtování je odpovědný pověřený administrativní pracovník. Za účtování stravenek odpovídá účetní podniku. Finanční vyrovnání má na starosti pracovník odpovědný za vedení pokladny.

B) Nákup stravenek

1. Účetní jednotka zajišťuje pro své zaměstnance stravování formou nákupu stravenek (cenin) od firmy Le Cheque Dejeuner s.r.o.
2. Hodnota jedné stravenky je 50 Kč.
3. Účetní jednotka nakupuje stravenky vždy na 3 měsíce dopředu.

---

⁸⁴ K § 24 odst. 2 (písm. j) bod 4) Pokyn D-300.

C) Výdej stravenek

1. Stravenky si mohou zaměstnanci vyzvednout u pověřeného administrativního pracovníka v sídle společnosti vždy od 1. pracovního dne kalendářního měsíce, na který jsou stravenky vydávány. Stravenky jsou předávány zaměstnancům proti podpisu.
2. Zaměstnanci obdrží dopředu na každý měsíc počet stravenek podle předpokládaného počtu odpracovaných (směn) dní v daném měsíci. Tyto stravenky uhradí podle části E).
3. Počet stravenek vydaný na nový měsíc podle bodu 2. se sníží o počet pracovních dnů z minulého měsíce, ve kterých zaměstnanec nesplnil podmínky uvedené v bodu 2. v části A) pro příspěvek na stravování formou stravenky, jestliže mu na tyto dny byly stravenky vydány. Počet nespotřebovaných stravenek z předchozího měsíce se zjistí podle části D).
4. Zaměstnancům, kteří **nastoupili do zaměstnání**, vzniká nárok na poskytnutí příspěvku na stravování. Tento zaměstnanec má nárok na počet stravenek odpovídající počtu pracovních dnů do konce kalendářního měsíce, v němž pracovník nastoupil do pracovního poměru. Do tohoto počtu stravenek se nezapočítávají pracovní dny, u nichž se předpokládá, že nebude mít na vydání stravenek nárok. V dalších měsících se postupuje při určování počtu stravenek stejně jako v bodech 2. a 3.
5. Při **ukončení pracovního poměru** vzniká závazek zaměstnanci vůči zaměstnavateli odpovídající nominální hodnotě stravenek, na které neměl nárok. Zaměstnanec je povinen vrátit tyto stravenky do 7 dnů od data ukončení pracovního poměru. Vyúčtování a následné finanční vyrovnání musí proběhnout ve stejné lhůtě.
6. Zaměstnanci nevzniká nárok na vydání stravenky zpětně.
7. Pověřený administrativní pracovník vede evidenci nakoupených, vydaných stravenek a jejich vyúčtování v listinné podobě.

D) Evidence nároku na stravenky

1. Evidence nároku na stravenky je součástí docházkové evidence. Do této evidence se zaznamenává příchod zaměstnance do práce, odchod z práce, počet odpracovaných hodin, nemoc a jiné nepřítomnosti (např. neplacené volno), dovolená, zda byl pra-

covník na pracovišti nebo na pracovní cestě a jeho nárok na stravenky. Tuto evidenci vede pověřený administrativní pracovník (viz část A) bod 2.).

2. Práce (úkolová) je organizována takovým způsobem, aby byla využita celá pracovní doba. Jestliže pracovník neodpracuje potřebný počet hodin, projeví se to v docházkové evidenci.

E) Vyúčtování stravenek

1. Vyúčtování stravenek je prováděno měsíčně pověřeným administrativním pracovníkem k poslednímu dni měsíce, do kterého vydané stravenky náleží, na základě evidence docházky (viz část D)). Musí být provedeno do prvního pracovního dne následujícího měsíce. Ve stejném časovém rozmezí se určí počet stravenek, na které má nárok každý zaměstnanec v novém měsíci.
2. Finanční vypořádání se provede vždy do 20. dne následujícího měsíce po měsíci, na který byly stravenky vydány. Zaměstnanec uhradí v hotovosti částku do pokladny podle údajů z vyúčtování stravenek.
3. Příspěvek na stravování je poskytnut zaměstnavatelem ve výši 55 %, tj. 27,5 Kč vždy za jednu odpracovanou směnu.
4. Zaměstnanci uhradí počet stravenek odpovídající počtu odpracovaných směn. Zaměstnanci hradí cenu stravenek sníženou o poskytnutý příspěvek zaměstnavatelem. Část ceny jedné stravenky hrazená zaměstnancem se vypočítá tímto způsobem:
$$0,45 * \text{hodnota stravenky} + 0,45 * 0,03 * \text{hod. strav.} + 0,45 * 0,03 * 0,2 * \text{hod. strav.}$$
  - 45% - poměrná část stravenky, která je daňově neuznatelná,
  - 3% - provize z hodnoty stravenky,
  - 20% - DPH z provize.

F) Účtování stravenek

1. V následující tabulce je uveden příklad způsobu účtování nákupu a výdeje stravenek.

2. Účtování stravenek je v kompetenci účetního, který je zaúčtuje na základě podkladů (docházková evidence a vyúčtování stravenek) od pověřeného administrativního pracovníka.

Tab. 14: Účtování nákupu a výdeje stravenek

Č.	Účetní případ	MD	D
1.	Daňový doklad za nákup stravenek včetně provize a manipulačního poplatku		321000
	Hodnota stravenek včetně provize (3 % z hodnoty stravenek)	213100	
	Manipulační poplatek (paušální)	518900	
	DPH z provize a manipulačního poplatku	343120	
2.	Výdej stravenek zaměstnancům (hodnota stravenek a příslušná část provize)		213100
	Příspěvek zaměstnavatele 55% hodnoty stravenek a příslušné části provize	527100	
	Příspěvek zaměstnance 45% hodnoty stravenek a příslušné části provize	335100	
	45 % DPH z příslušné části provize	335100	343120
3.	Úhrada zaměstnance	211100	335100

Zdroj: vlastní zpracování a informace z podniku

3.6 PŘÍNOSY NOVÝCH SMĚRNIC

Vnitropodnikové směrnice umožňují sjednocení postupů při každodenním zpracovávání účetních případů, na kterém je závislé vyhodnocování ekonomických a finančních dat a také věrohodnost celého účetnictví firmy.

Nově zpracované směrnice sjednocují a upřesňují účtování a provádění určitých operací v oblastech účtového rozvrhu, pracovních cest, cizích měn a stravenek.

Účtový rozvrh poskytuje přehlednější seznam používaných účtů a jejich analytik. Byly odstraněny některé nepoužívané účty a několika analytickým účtům byly upraveny názvy, aby poskytovaly přesnější povědomí o tom, co je na nich zaúčtováno. Do tabulky

k účtovému rozvrhu byl přidán sloupeček, který poskytuje informace do jaké položky v Rozvaze nebo Výkazu zisku a ztráty patří každý syntetický účet. Dále jsou ve směrnici stanovena doporučení pro tvorbu nových analytických účtů.

Specifikace používání cizích měn a kurzových rozdílů poskytuje přesné informace o tom, v jakých případech použít určitý kurz. Tím se zamezí používání různých druhů kurzů u účetních operací stejného typu. Dále je zde uvedeno, jak stanovit pevný a denní kurz a základní údaje k účtování kurzových rozdílů.

Směrnice upravující pracovní cesty a cestovní výdaje obsahuje mimo jiné také podle požadavků účetní jednotky pravidla pro diferencované proplácení stravného nad limit, průběh vyúčtování a proplácení pracovních cest. Tato nová pravidla usnadní orientaci v dané oblasti a pomohou ji zpřehlednit a sjednotit.

Účtování stravenek je obsahem nově vytvořené směrnice, která upřesňuje způsob účtování a poskytování stravenek zaměstnancům. Popisuje celou tuto oblast dostatečně široce, aby i neznalý pracovník mohl z této směrnice jednoduše vyčíst všechny potřebné informace.

ZÁVĚR

Náplní této práce bylo vytvoření několika vnitřních směrnic pro společnost PROFIT TRANS s.r.o. Oblasti pro vytvoření směrnic jsou zvoleny podle potřeb a požadavků podniku. Vnitropodnikové směrnice jsou velmi důležité pro každý podnik. Správně vytvořené směrnice učení jednotce usnadní používání jednotné metodiky řešení nejenom účetních záležitostí, ale i dalších oblastí souvisejících s chodem podniku. Pomocí směrnic je také plněna zákonná povinnost vést účetnictví správně, průkazně, srozumitelně, přehledně a způsobem zaručujícím trvalost účetních záznamů.⁸⁵ Cílem práce je prostřednictvím nových směrnic sjednotit řešení vybrané problematiky v podniku a stanovení zásad a pravidel pro vedení a účtování těchto oblastí tak, aby byla zajištěna jejich metodická správnost a při tom byly zohledněny potřeby společnosti.

Pro vytvoření směrnic bylo nezbytné prostudovat legislativní úpravu finančního účetnictví v zákonu o účetnictví, prováděcí vyhlášce č. 500/2002 Sb. a v Českých účetních standardech. Pro legislativní úpravu vybraných oblastí pro tvorbu směrnic bylo mimo výše uvedených pramenů důležité se seznámit se zákoníkem práce a zákonem o daních z příjmů. Dále bylo třeba analyzovat současný stav směrnic v podniku a problematiku obsahu daných oblastí ve firmě.

V analytické části práce je stručně charakterizována společnost, pro kterou byly směrnice vypracovány. Jedná se o podnik s 22 zaměstnanci, který se zabývá mezinárodní nákladní dopravou. Výběr směrnic pro zpracování byl také významně ovlivněn předmětem činnosti této společnosti. Velmi často pracuje s cizími měnami a vysílá své zaměstnance (řidiče) na pracovní cesty. Bylo požadováno vytvoření směrnic pro účtový rozvrh, pracovní cesty, používání cizích měn a poskytování stravenek.

Původní směrnice neobsahovaly vždy dostatečně specifikované postupy účtování a zaznamenávání hospodářských operací. V případě stravenek nebyla směrnice vytvořena vůbec. Na konci analytické části je uveden výběr legislativní úpravy vybraných oblastí pro tvorbu směrnic. Sloužil jako základ pro nové směrnice, jejichž úprava nesmí být v rozporu s legislativou České republiky.

---

⁸⁵ § 8 zákona o účetnictví

Vytvořené směrnice mají podobu interních dokumentů. Každá směrnice má úvodní stránku, která obsahuje základní informace, např. název účetní jednotky, název směrnice, její číslo, datum vydání a účinnosti, kdo ji vypracoval, schválil ... Dále směrnice obsahují účel, rozsah platnosti a odpovědnosti, seznam nejdůležitějších legislativních pramenů souvisejících s obsahem dané směrnice, obecnou část, ve které lze najít základní úpravu z legislativy. Nejrozsáhlejší část směrnice tvoří většinou její vnitropodniková specifikace.

Účtový rozvrh obsahuje základní ustanovení pro jeho tvorbu, archivaci a podrobnější úpravu analytického členění účtů. Samotný účtový rozvrh je tvořen čísly syntetických a analytických účtů, názvy účtů, jejich typem (aktivní/pasivní nebo daňový/nedaňový) a údaji o tom, do které položky výkazu Rozvahy nebo Výkazu zisku a ztráty patří.

Vnitropodniková úprava směrnice o pracovních cestách a cestovních výdajích je rozdělena na čtyři části. V prvních částech jsou uvedeny způsoby domlouvání pracovních cest mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem. V dalších dvou částech jsou rozebrány uznatelné cestovní výdaje. Poslední část upravuje průběh vyúčtování pracovní cesty a následné finanční vyrovnání závazku či pohledávky zaměstnance vůči zaměstnavateli.

Účetní jednotka se setkává velmi často s používáním cizích měn a účtováním kurzových rozdílů. Směrnice upravuje používání pevných a denních kurzů cizích měn vyhlášených ČNB. Stanovuje, kdy má účetní jednotka použít jaký kurz a kdy účtuje o kurzových rozdílech.

Poslední směrnice je zaměřena na oblast stravování zaměstnanců. Obsahuje úpravu nákupu stravenek, jejich výdeje, určování a evidování nároku zaměstnanců na stravenky, jejich vyúčtování a příklad účtování nákupu a výdeje stravenek zaměstnancům.

Směrnice sjednotily postupy při zpracování účetnictví a administrativy související s běžným chodem podniku ve vybraných oblastech pro zpracování. Jejich prostřednictvím se tak zvýší věrohodnost celého účetnictví firmy. Směrnice usnadňují orientaci externím uživatelům účetnictví nebo novým zaměstnancům, jejichž pracovní náplní bude administrativa související s chodem podniku nebo účetnictví. Byly tvořeny tak, aby splňovaly požadavky dané legislativou a zohledňovaly specifika a potřeby podniku.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Monografické publikace

- [1] FICBAUER, Jiří; FICBAUER, David. *Mezinárodní účetní standardy a daňové systémy*. 3., aktualiz. vyd. Ostrava : Key Publishing, 2010. 159 s. ISBN 978-807-4180-811.
- [2] HANUŠOVÁ, Helena. *Účetnictví pro manažery : účetnictví jako zdroj informací pro rozhodování : účetnictví jako zdroj informací pro finanční management a finanční analýzu*. Materiály pro 7. soustředění Podnikové finance a účetnictví.
- [3] KOVALÍKOVÁ, Hana. *Vnitřní směrnice pro podnikatele*. 8. aktualiz. vyd. Olomouc, : Anag, 2010. 269 s. ISBN 978-80-7263-604-4.
- [4] KOVALÍKOVÁ, Hana. *Zákon o účetnictví : jednoduchý průvodce v každodenní praxi : úplné znění zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví s komentářem, účtový rozvrh, přehledy, vzory, návrh smlouvy*. 1. vyd. Olomouc : ANAG, 2010. 159 s. ISBN 978-807-2635-900.
- [5] LANDA, Milan. *Základy účetnictví*. 1. vyd. Ostrava : Key Publishing, 2008. 254 s. ISBN 978-808-7071-861.
- [6] LOUŠA, František. *Vnitropodnikové směrnice v účetnictví*. 5. aktualiz. vyd. Praha : Grada, 2008. 116 s. ISBN 978-802-4725-765.
- [7] Pokyn D-300 k jednotnému postupu při uplatňování některých ustanovení zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.
- [8] PROCHÁZKOVÁ, Dagmar; VLACH, Pavel. *Vzorový účtový rozvrh, rozvaha a výsledovka 2011*. Ostrava : Sagit, 2011. 48 s. ISBN 978-80-7208-832-4.
- [9] RYNEŠ, Petr. *Podvojný účetnictví a účetní závěrka 2011*. Olomouc : Anag, 2011. 1032 s. ISBN 978-80-7263-633-4.
- [10] SOTONA, Milan. *Vnitropodnikové směrnice - účetnictví 2005*. 1. vyd. Brno : CP Books, 2005. 164 s. ISBN 80-251-0173-8.
- [11] SVATOŠOVÁ, Jana; TRÁVNÍČKOVÁ, Jana. *Účtová osnova, České účetní standardy, postupy účtování pro podnikatele*. Ostrava : Anag, 2010. 325 s. ISBN 978-80-7263-578-8.

Články ze seriálových publikací

- [12] LÍBAL, Tomáš. Přepočet cizí měny - chyby a omyly. *Účetnictví*. 2011, 1, s. 30-36. ISSN 0139-5661.
- [13] LÍBAL, Tomáš. Přepočet cizí měny - chyby a omyly (2). *Účetnictví*. 2011, 2, s. 31-36. ISSN 0139-5661.

Elektronické zdroje

- [14] CZ - Ebay.cz [online]. 2011 [cit. 2011-05-01]. Dostupné z WWW: <<http://www.cz-ebay.cz/celnice-dhl-usps.htm>>.
- [15] Daňově neuznatelné náklady v účtovém rozvrhu podnikatele. *Daně a účetnictví* [online]. 20.3.2009, 2009, 4, [cit. 2011-05-07]. Dostupný z WWW: <<http://www.i-poradce.cz/SubPages/OtvorDokument/Clanok.aspx?idclanok=102451>>.
- [16] ĎUROVEC, Pavel; ANDRLÍKOVÁ, Dagmar. *Směrnice č. 5/2008 ve znění dodatku č. 1* [online]. 2008 [cit. 2011-05-03]. Dostupné z WWW: <<https://dokumenty.upce.cz/Univerzita/smernice/2008/sm-05-08-uz.pdf>>.
- [17] Účtový rozvrh. *Daně, účetnictví, vzory a příklady* [online]. 2.4.2008, 2008, 4-5, [cit. 2011-05-07]. Dostupný z WWW: <<http://www.i-poradce.cz/SubPages/OtvorDokument/Clanok.aspx?idclanok=88727>>.

Vyhlášky a zákony

- [18] České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 500/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- [19] Vyhláška č. 350/2010 Sb., o stanovení výše základních sazeb zahraničního stravného pro rok 2011.
- [20] Vyhláška č. 377/2010 Sb., kterou se pro účely poskytování cestovních náhrad mění sazba základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravné a stanoví průměrná cena pohonných hmot.

- [21] Vyhláška č. 462/2009 Sb., kterou se pro účely poskytování cestovních náhrad mění sazba základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravné a stanoví průměrná cena pohonných hmot.
- [22] Vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb. o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.
- [23] Zákon č. 253/2004 Sb. o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů.
- [24] Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.
- [25] Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů ve znění pozdějších předpisů.

SEZNAM TABULEK A OBRÁZKŮ

Seznam tabulek

Tab. 1: Požadavky na účetnictví	20
Tab. 2: Základní náhrady a náhrada výdajů za spotřebované pohonné hmoty	36
Tab. 3: Přehled výše stravného	37
Tab. 4: Výše zahraničního stravného	39
Tab. 5: Účtový rozvrh 2011	50
Tab. 6: Stravné při tuzemské pracovní cestě	60
Tab. 7: Krácení stravného při tuzemské pracovní cestě	60
Tab. 8: Výše základní náhrady v Kč	61
Tab. 9: Základní sazby zahraničního stravného pro vybrané státy	64
Tab. 10: Výše stravného dle doby strávené v zahraničí	64
Tab. 11: Krácení stravného při zahraniční pracovní cestě	65
Tab. 12: Určení výše stravného nad limit	66
Tab. 13: Používání kurzů pro jednotlivé druhy účetních operací	70
Tab. 14: Účtování nákupu a výdeje stravenek	76

Seznam obrázků

Obr. 1: Schéma právní úpravy účetnictví	13
Obr. 2: Přehled povinných a nepovinných směrnic	25
Obr. 3: Organizační struktura podniku	28
Obr. 4: Typy účtů	33

PŘÍLOHY

1. Titulní stránka směrnice: Účtový rozvrh
2. Titulní stránka směrnice: Pracovní cesty a cestovní výdaje
3. Titulní stránka směrnice: Používání cizích měn a kurzové rozdíly
4. Titulní stránka směrnice: Stravování zaměstnanců a příspěvek na stravování
5. Docházková evidence
6. Vyúčtování výdeje stravenek
7. Záznam o době řízení vozidla, bezpečnostních přestávkách a době odpočinku
8. Cestovní příkaz a vyúčtování pracovní cesty
9. Směrná účtová osnova
10. České účetní standardy pro podnikatele

Směrnice č.: 2011/01

ÚČTOVÝ ROZVRH

Datum vydání	1.1.2011	Razítko
Datum účinnosti od	1.1.2011	
Platnost	Do odvolání	
Vypracoval	Účetní	
Kontroloval	Jednatel	
Schválil	Jednatel	
Odpovídá	Účetní	
Rozdělovník	Jednatel, účetní	
Počet stránek		Podpis jednatele
Aktualizaci a revizi provádí	Účetní	
Revize a aktualizace	Min. 1 x ročně k 1.1.201X a při každé související legislativ. změně	
Přílohy		

Směrnice č.: 2011/02

PRACOVNÍ CESTY A CESTOVNÍ VÝDAJE

Datum vydání	1.1.2011	
Datum účinnosti od	1.1.2011	
Platnost	Do odvolání	
Vypracoval	Administrativní pracovník	
Kontroloval	Účetní	
Schválil	Jednatel	
Odpovídá	Administrativní pracovník	
Rozdělovník	Jednatel, účetní, administrativní pracovník	Razítko
Počet stránek		Podpis jednatele
Aktualizaci a revizi provádí	Administrativní pracovník	
Revize a aktualizace	Min. 1 x ročně k 1.1.201X a při každé související legislativ. změně	
Přílohy	1. Vyúčtování pracovní cesty 2. Záznam o době řízení vozidla, bezpečnostních přestávkách a době odpočinku	

Směrnice č.: 2011/03

POUŽÍVÁNÍ CIZÍCH MĚN A KURZOVÉ ROZDÍLY

Datum vydání	1.1.2011	Razítko
Datum účinnosti od	1.1.2011	
Platnost	Do odvolání	
Vypracoval	Účetní	
Kontroloval	Jednatel	
Schválil	Jednatel	
Odpovídá	Účetní	
Rozdělovník	Jednatel, účetní, administrativní pracovník	
Počet stránek		Podpis jednatele
Aktualizaci a revizi provádí	Účetní	
Revize a aktualizace	Min. 1 x ročně k 1.1.201X a při každé související legislativ. změně	
Přílohy		

Směrnice č.: 2011/04

STRAVOVÁNÍ ZAMĚSTNANCŮ A PŘÍSPĚ- VEK NA STRAVOVÁNÍ

Datum vydání	1.1.2011	Razítko
Datum účinnosti od	1.1.2011	
Platnost	Do odvolání	
Vypracoval	Administrativní pracovník	
Kontroloval	Účetní	
Schválil	Jednatel	
Odpovídá	Administrativní pracovník	
Rozdělovník	Jednatel, účetní, administrativní pracovník	
Počet stránek		Podpis jednatele
Aktualizaci a revizi provádí	Administrativní pracovník	
Revize a aktualizace	Min. 1 x ročně k 1.1.201X a při každé související legislativ. změně	
Přílohy	1. Docházkový list 2. Vyúčtování stravenek	

PROFIT TRANS s.r.o.
Sázavská 926
58291 Světlá nad Sázavou

Měsíční docházkový list pracovníka

Kalendářní měsíc: .....

Jméno a příjmení zaměstnance:

Rok: .....

Přesčasové hodiny z minulého období: .....

Počet vydaných stravenek na tento měsíc: .....

O = odprac. hodiny; **D** = dovolená; **N** = nemoc; **L** = lékař; **NV** = náhr. volno; **P** = přesčas; **S** = nárok na stravenku

Den	Druh práce:	Příchod	Přestáv.	Odchod	O	D	N	L	NV	P	S
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											
12											
13											
14											
15											
16											
17											
18											
19											
20											
21											
22											
23											
24											
25											
26											
27											
28											
29											
30											
31											
	Celkem hodin / ks										ks

Vypořádání stravenek:

Výdej stravenek převyšil nárok v měsíci o ..... ks

Předpokládaný nárok v následujícím měsíci: ..... ks

Vydáno po úpravě z minulého měsíce: ..... ks

Dne: .....

Vyúčtoval: .....

Schválil: .....

Zaměstnanec: .....

PROFIT TRANS s.r.o.

Sázavská 926

58291 Světlá nad Sázavou

Finanční vyúčtování výdeje stravenek za měsíc:

Daňový doklad

Jméno zaměstnance	Nárok na stravenky	Nominální hodnota stravenky	Část hrazená firmou (55%)	Část hrazená zaměstnancem (45%)	Provize z části hrazené zaměstnancem	DPH z provize	Celkem hradí zaměstnanec
Josef Novák	21	50,00	577,50	473	14,2	2,84	476,00 Kč
Jan Novotný	18	50,00	495,00	405	12,2	2,44	407,00 Kč
Karel Čech	18	50,00	495,00	405	12,2	2,44	407,00 Kč
Petr Rychlý	0	50,00	0,00	0	0	0	0,00 Kč
Jakub Veselý	22	50,00	605,00	495	14,9	2,98	498,00 Kč
Celkem	79		2172,5	1778	53,5	10,7	1 788,00 Kč

Datum vystavení:

Vystavil:

Schválil:

* vyplněné údaje jsou pouze ilustrační

Organizace - firma (tiskárna) 1. Příjmení, jméno, titul 2. Bydliště	CESTOVNÍ PŘÍKAZ č.	Evid. číslo Účar Telefon, linka Normální pracovní doba od ..... do .....

Počátek cesty (místo, datum, hodina)	Místo podnikání	Účel cesty	Konec cesty (místo, datum)

3. Spolucestující
 4. Určený dopravní prostředek:

5. Při použití vlastního vozidla: druh ..... SPZ ..... č. pojistky .....
 PHM   průměrná spotřeba dle tech. průkazu ..... l/100 km, cena 1 l PH ..... Kč

6. Předpokládaná částka výdaje Kč .....
 7. Povolená záloha Kč ..... výpěcné dne ..... pokl. doklad číslo .....

Podpis pokladníka ..... Datum a podpis pracovníka odpovědného k provedení cesty .....

VYÚČOVÁNÍ PRACOVNÍ CESTY
 8. Zpráva o výsledku pracovní cesty byla podána dne .....
 Se způsobem provedení souhlasí ..... Datum a podpis odpovědného pracovníka .....

9. VÝDAJOVÝ - PŘÍJMOVÝ POKLADNÍ DOKLAD

Účtovaná náhrada byla přezkoušena a upravena na ..... Kč
 Výpěcná záloha ..... Kč
 Doplatek - Přepátek ..... Kč
 Sazby: .....

Datum a podpis pracovníka, který upravil vyúčtování ..... Datum a podpis příjemce (průkaz totožnosti) ..... Datum a podpis pokladníka ..... Schválil (datum a podpis) .....

ÚČTOVACÍ PŘEDPIS					
	Měsíc	Děln	Číslo	Středisko	Záložka
Hrazeno z (pro) pokladny					
Poznámka o zaúčtování:					

Poznámky:
 Stravné: 5 - 12 hod. Kč* ..... 12 - 18 hod. Kč ..... celkem 18 hod. Kč .....
 *) týká se i přebodu, tzn. i přec. cesty méně než 5 hod. a je-li zaměstnavatelem znemožněno zaměstnanec stravovat se obvyklým způsobem)
 Za použití vozidla přísluší základní náhrada za 1 km jízdy (při použití přívěsu k sil. motor. vozidlu se sazba za 1 km zvyšuje až o 10 %)
 Kč za jednoosobních vozidel a tříkolek ..... Kč .....
 Kč za osobních sil. motor. vozidel ..... Kč .....
 Upozornění: Sazby stravného se zaokrouhlují na celé koruny do výše 50 hal. směrem dolů a od 50 hal. včetně směrem nahoru.

VYÚČTOVÁNÍ PRACOVNÍ CESTY													
Datum	Odjezd-přijezd ¹⁾ Místo jednání podtrhněte	Použitý dopr. prostředek ²⁾	Počet ujetých km ³⁾	Sazba za km ⁴⁾	Náhrada za spol. Pm	Poběrek a koniec prac. výkonu (hodina)	Jízdné a místní přesprava	Sleva vítě (přid. na slevy...)	Nocležné	Nutná ved. výdaje	Celkem	Upraveno	
							Kč	Kč	Kč	Kč			Kč
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Přijezd			0	0	0		0	0	0	0		
	Odjezd												

Směrná účtová osnova

Účtová třída 0 - Dlouhodobý majetek

- 01 - Dlouhodobý nehmotný majetek
- 02 - Dlouhodobý hmotný majetek odpisovaný
- 03 - Dlouhodobý hmotný majetek neodpisovaný
- 04 - Nedokončený dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek a pořízovaný dlouhodobý finanční majetek
- 05 - Poskytnuté zálohy na dlouhodobý majetek
- 06 - Dlouhodobý finanční majetek
- 07 - Oprávky k dlouhodobému nehmotnému majetku
- 08 - Oprávky k dlouhodobému hmotnému majetku
- 09 - Opravné položky k dlouhodobému majetku

Účtová třída 1 - Zásoby

- 11 - Materiál
- 12 - Zásoby vlastní výroby
- 13 - Zboží
- 15 - Poskytnuté zálohy na zásoby
- 19 - Opravné položky k zásobám

Účtová třída 2 - Krátkodobý finanční majetek a krátkodobé bankovní úvěry

- 21 - Peníze
- 22 - Účty v bankách
- 23 - Krátkodobé bankovní úvěry
- 24 - Krátkodobé finanční výpomoci
- 25 - Krátkodobé cenné papíry a podíly a pořízovaný krátkodobý finanční majetek
- 26 - Převody mezi finančními účty
- 29 - Opravné položky ke krátkodobému finančnímu majetku

Účtová třída 3 - Zúčtovací vztahy

- 31 - Pohledávky (krátkodobé i dlouhodobé)
- 32 - Závazky (krátkodobé)
- 33 - Zúčtování se zaměstnanci a institucemi
- 34 - Zúčtování daní a dotací
- 35 - Pohledávky za společníky, za účastníky sdružení a za členy družstva
- 36 - Závazky ke společníkům, k účastníkům sdružení a ke členům družstva
- 37 - Jiné pohledávky a závazky
- 38 - Přechodné účty aktiv a pasiv
- 39 - Opravná položka k zúčtovacím vztahům a vnitřní zúčtování

Účtová třída 4 - Kapitálové účty a dlouhodobé závazky

- 41 - Základní kapitál a kapitálové fondy
- 42 - Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku a převedené výsledky hospodaření
- 43 - Výsledek hospodaření

- 45 - Rezervy
- 46 - Dlouhodobé bankovní úvěry
- 47 - Dlouhodobé závazky
- 48 - Odložený daňový závazek a pohledávka
- 49 - Individuální podnikatel

Účtová třída 5 - Náklady

- 50 - Spotřebované nákupy
- 51 - Služby
- 52 - Osobní náklady
- 53 - Daně a poplatky
- 54 - Jiné provozní náklady
- 55 - Odpisy, rezervy, komplexní náklady příštích období a opravné položky v provozní oblasti
- 56 - Finanční náklady
- 57 - Rezervy a opravné položky ve finanční oblasti
- 58 - Mimořádné náklady
- 59 - Daně z příjmů, převodové účty a rezerva na daň z příjmů

Účtová třída 6 - Výnosy

- 60 - Tržby za vlastní výkony a zboží
- 61 - Změny stavu zásob vlastní činnosti
- 62 - Aktivace
- 64 - Jiné provozní výnosy
- 66 - Finanční výnosy
- 68 - Mimořádné výnosy
- 69 - Převodové účty

Účtová třída 7 - Závěrkové a podrozvahové účty

- 70 - Účty rozvahné
- 71 - Účet zisků a ztrát
- 75 až 79 - Podrozvahové účty

Účtové třídy 8 a 9 - Vnitropodnikové účetnictví

České účetní standardy pro podnikatele

- 001 Účty a zásady účtování na účtech
- 002 Otevírání a uzavírání účetních knih
- 003 Odložená daň
- 004 Rezervy
- 005 Opravné položky
- 006 Kursové rozdíly
- 007 Inventarizační rozdíly a ztráty v rámci norem přirozených úbytků zásob
- 008 Operace s cennými papíry a podíly
- 009 Deriváty
- 010 Zvláštní operace s pohledávkami
- 011 Operace s podnikem
- 012 Změny vlastního kapitálu
- 013 Dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek
- 014 Dlouhodobý finanční majetek
- 015 Zásoby
- 016 Krátkodobý finanční majetek a krátkodobé bankovní úvěry
- 017 Zúčtovací vztahy
- 018 Kapitálové účty a dlouhodobé závazky
- 019 Náklady a výnosy
- 020 Konsolidace
- 021 Vyrovnání, nucené vyrovnání, konkurs a likvidace
- 022 Inventarizace majetku a závazků při převodech majetku
- 023 Přehled o peněžních tocích